

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2022-2025 d. 05-12-2023

Mødedato Tirsdag d. 05. december 2023 kl. 13:00

Mødested Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 2

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Velfærdens Fundament - Lokal aftale for Munkebjerg.....	4
Velfærdens Fundament - Lokal aftale for Hjallesø.....	9
Beslutning om aktivitetsplan 2024 for Verdens Bedste Robotby i Børnehøjde.....	14
B-sag: Analyse af konsekvenser ved ændret alder for børnehavestart.....	19
C-sag: Fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere i børnehusene.....	21
C-sag: Opkvalificeringspuljen til mere uddannet pædagogisk personale i dagtilbud 0-6 årige.....	24
C-sag: Retning for arbejdet med skolemad.....	27
C-sag: Drøftelse af udkast til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel.....	32
C-sag: Status på arbejdet med kvalitetstjek af budgettildelingsmodellen på skoleområdet.....	35
C-sag: Taskforce Skole anbefalinger: Civil praktik.....	39
D-sag: Status på arbejdet med praksisfaglighed.....	44
D-sag: Evaluering af profilprojekter på frivillighedsområdet.....	46
D-sag: Opfølgning på indsatser i LGBTQ+ handleplanen.....	54
D-sag: Aktuelle sager.....	57

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

85.02.02-G01-10-22

Resume

Godkendelse af dagsordenen til Børn- og Ungeudvalgets møde den 5. december 2023.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender dagsordenen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Punkt 2: Velfærdens Fundament - Lokal aftale for Munkebjerg

00.16.00-P27-68-22

Resume

Med denne sag skal byrådet vedtage en lokal velfærdsaftale for Munkebjerg.

Aftalen er blevet til gennem markant borgerinddragelse og dialog mellem Odense Kommune og partnerskabet for Munkebjerg.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet fordelingen af de 625,0 mio. kr. til Velfærdens Fundament – Skoler og lokale velfærdsaftaler. Fordelingen til Munkebjerg og Munkebjergskolen er følgende:

- Modernisering: 10,6 mio. kr.
- Vedligehold: 4,7 mio. kr.
- Lokal aftale: 4,4 mio. kr.

Aftalen giver penge til en række moderniseringer på Munkebjergskolen, blandt andet modernisering af flere faglokaler, modernisering af skolens klasselokaler, renovering af toiletter og en større opgradering af hallen.

Effekt

En storby med blandede og velfungerende bydele

Den lokale velfærdsaftale for Munkebjerg vil give bydelen et løft og danne ramme for et velfungerende, udviklende og aktivt skole- og fritidsliv med udgangspunkt i borgernes konkrete forslag og idéer.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Lokal velfærdsaftale for Munkebjerg (Munkebjergskolen), jf. bilag.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Velfærdens Fundament – Skoler og Lokale aftaler – Munkebjerg (Munkebjergskolen)" på 15,0 mio. kr. fordelt med 0,2 mio. kr. i 2023, 3,0 mio. kr. i 2024, 5,8 mio. kr. i 2025 og 6,0 mio. kr. i 2026 under By- og Kulturudvalget. Bevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Med Budget 2021 besluttede Odense Byråd at investere 1,8 mia. kr. i velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Velfærdens Fundament skal sikre gode fysiske rammer for byens børn, unge og ældre borgere samt udvikling af byens lokalområder. Bag aftalen står et samlet byråd.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet rækkefølgen på skoler/lokalområder og fordelingen af midler under sporet "Skoler og lokale aftaler", hvor der i alt er afsat 625,0 mio. kr.

Pengene skal bruges til at sætte fokus på lokalområderne og en fremtid, hvor folkeskolen udvikler sig som omdrejningspunkt for fællesskab, aktiviteter og kendskab til hinanden. I den forbindelse skal Odense Kommune rundt til alle lokalområder i kommunen og føre en demokratisk samtale, så borgere og lokale interessenter får mulighed for at komme med deres input til ønsker og behov i deres område.

Den lokale velfærdsaftale for Munkebjerg er den ottende af i alt elleve lokale velfærdsaftaler, der påbegyndes i 2023.

Inddragelse af lokalområdet

Den 5. september 2023 blev der afholdt et on-line borgermøde for alle borgere i Munkebjerg. Til mødet var det i workshops muligt at komme med forslag og idéer til at styrke Munkebjerg som lokalområde. Der var over 65 tilmeldte borgere til mødet. Endvidere har det også været muligt at bidrage med input og forslag digitalt i et spørgeskema i perioden fra den 9. august til og med den 24. august 2023. 12 % af borgerne i Munkebjerg har bidraget til aftalen via besvarelse af spørgeskemaet.

Partnerskabet for Munkebjerg, som består af repræsentanter for skolen, foreninger og bestyrelser i lokalområdet, har været lokalområdets talerør i processen for indgåelse af aftalen. Partnerskabet har drøftet en opsamling på de mange input og har indgået i dialog med Odense Kommune om prioritering af forslagene i den konkrete aftale.

Den lokale velfærdsaftale

Dataindsamlingen viser, at borgernes drømme og idéer overordnet har fokus på 3 temaer:

- Bæredygtige byrum og sociale mødesteder
- Mere natur i et centralt lokalområde
- Friluftsliv og leg, især for de mindste

Aftalen mellem partnerskabet for Munkebjerg og Odense Byråd indeholder nedenstående konkrete initiativer, der alle bidrager til at opfylde de lokale interessenters og borgernes drømme om et endnu bedre Munkebjerg.

Modernisering af Munkebjergskolen

- Modernisering af klasserum
- Renovering og etablering af flere toiletter
- Modernisering af fysik/kemi lokalet
- Nytænkning og flytning af musiklokalet
- Etablering af et samlet håndværk/design lokale
- Nytænkning og flytning af natur/teknik til nyt lokale
- Modernisering af bygningsmassen over gymnastiksalen

- Nytænkning af personalekøkkenet og garderobe

Initiativer i lokalområdet

Opgradering af Munkebjerghallen

Hallen opgraderes med et eller flere af følgende tiltag:

Modernisering af omklædningsrum, modernisering af toiletter, forhallen opdateres til brug for ventende forældre, nyt musikanlæg og/eller udvidelse af redskabsrum med en tilbygning.

Udvikling af området bag skolens hal til et lokalt centrum

Området bliver opgraderet til at blive et lokalt centrum. Der bliver for eksempel opsat siddearrangementer, legeredskaber m.m.

Tilskud til Beboerhuset ved Godthåbsgade

Borgerinddragelsen har vidst, at lokalområdets borgere har ønsket sig steder, hvor de kan mødes og afholde sociale arrangementer. Der gives derfor tilskud til opsætning af nye akustiklofter.

Udvikling af Munkedammen

Munkedammen er i dag et velbesøgt grønt område, som unge, børnefamilier og ældre besøger. Området er vellidt og borgerne ønsker, at området udvikles, men med respekt for de aktiviteter der er der i forvejen og for den eksisterende natur.

Opgradering af den grønne runddel ved Tesdorpfvej med legeredskaber

Der etableres en legeplads med legeredskaber til lokalområdets mindste børn. Der skabes på den måde endnu bedre rammer for lokalområdets børn og forældre.

Opgradering af det grønne område ved Godthåbsgade

Det grønne område ved Godthåbsgade opgraderes med et eller flere af følgende tiltag; mindre fodbold/håndboldmål, fitnessredskaber og/eller opdeling i forskellige zoner med beplantning.

Opgradering af Hinderuplundparken

Mange borgere efterspørger flere muligheder for leg i lokalområdet. Af denne grund opgraderes Hinderuplundparken med flere legeredskaber. Opgraderingen vil have fokus på klassiske legeredskaber, såsom gynger, trampoliner og rutschebaner.

Vedligeholdelsesprojekter

På Munkebjergskolen vil der blive udført følgende vedligeholdelsesopgaver:

- Opgradering af CTS (styring af varme og ventilation)

- Renovering af ventilationsanlæg
- Lovliggørelse af brandvej
- Oprettning af flisebelægning

Vedligeholdelsesprojekterne er baseret på By- og Kulturforvaltningens faglige skøn – den såkaldte "ingeniørliste" - og har således ikke været et anliggende for partnerskabet.

Lokalområdets engagement

Der har undervejs i forløbet været stort engagement fra borgere og foreninger, og aftalen sigter derfor også imod at koble investeringerne i aftalen til at fastholde og styrke det engagement.

Partnerskabet og lokalområdet forpligter sig i forbindelse med aftalen til:

- Udformningen af de tre mindre grønne områder og udviklingen af Munkedammen.
- At udforme opgraderingen af Munkebjerghallen.
- At være med til at skabe det nye byrum bag hallen ved Munkebjergskolen.

Den fulde velfærdsaftale for Munkebjerg og en opsamling på borgerinddragelsen er vedlagt som bilag.

Økonomi

Med denne sag og indgåelse af den lokale velfærdsaftale frigives de afsatte midler fra bevillingen under Økonomiudvalget til By- og Kulturudvalget.

Vedligeholdelsesmidlerne til skolen på 4,7 mio. kr. er allerede frigivet af byrådet den 1. februar 2023. Med denne sag frigives de resterende 15,0 mio. kr. fra den oprindelige fordeling, så der i alt er givet 19,7 mio. kr. til Munkebjerg og Munkebjergskolen.

	Udvalg	Styrings område	2023	2024	2025	2026	I alt
Velfærdens Fundament, finansiering af bevilling	ØKU	Anlæg	-190.000 kr.	-3.000.000 kr.	-5.800.000 kr.	-6.000.000 kr.	-14.990.000 kr.
Ny bevilling: VF – Skoler og lokale aftaler – Munkebjerg (Munkebjergskolen)	BKU	Anlæg	190.000 kr.	3.000.000 kr.	5.800.000 kr.	6.000.000 kr.	14.990.000 kr.
I alt			0	0	0	0	0

Afledt drift af aftalen udgør 552.200 kr. årligt, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Lokal aftale for Munkebjerg (Munkebjergskolen)

Data opsamlingsrapport for Munkebjerg

Punkt 3: Velfærdens Fundament - Lokal aftale for Hjallesø

00.16.00-P27-69-22

Resume

Med denne sag skal byrådet vedtage en lokal velfærdsaftale for Hjallesø.

Aftalen er blevet til gennem bred borgerinddragelse og dialog mellem Odense Kommune og partnerskabet for Hjallesø.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet fordelingen af de 625,0 mio. kr. til Velfærdens Fundament – Skoler og lokale aftaler. Fordelingen til Hjallesø og Hjallesøskolen er følgende:

- Modernisering: 6,3 mio. kr.
- Vedligehold: 3,5 mio. kr.
- Lokalområdet: 2,6 mio. kr.

Med aftalen får Hjallesøskolen blandt andet nye læringsmiljøer i klasselokaler i ungemiljøet og forbedrede toiletforhold.

Skolen og hele lokalområdet bliver styrket med en helhedsplan for uderummene omkring skolen, der skal bidrage til leg og læring og være et fælles mødested for alle borgerne i Hjallesø på tværs af alder.

Effekt

En storby med blandede og velfungerende bydele

Den lokale velfærdsaftale for Hjallesø vil give bydelen et løft og danne ramme for et velfungerende, udviklende og aktivt skole- og fritidsliv med udgangspunkt i borgernes konkrete forslag og idéer.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Børn- og Ungeforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Lokal velfærdsaftale for Hjallesø, jf. bilag.
2. Der oprettes og frigives en anlægsbevilling "Velfærdens Fundament – Skoler og Lokale aftaler – Hjallesø" på 8,9 mio. kr. fordelt med 0,2 mio. kr. i 2023, 1,8 mio. kr. i 2024, 3,4 mio.kr. i 2025 og 3,5 mio. kr. i 2026 under By- og Kulturudvalget. Bevillingen finansieres af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Med Budget 2021 besluttede Odense Byråd at investere 1,8 mia. kr. i velfærdens fysiske rammer frem mod 2030. Velfærdens Fundament skal sikre gode fysiske rammer for byens børn, unge og ældre borgere samt udvikling af byens lokalområder. Bag aftalen står et samlet byråd.

Den 3. marts 2021 besluttede byrådet rækkefølgen på skoler/lokalområder og fordelingen af midler under sporet "Skoler og lokale aftaler", hvor der i alt er afsat 625,0 mio. kr.

Pengene skal bruges til at sætte fokus på lokalområderne og en fremtid, hvor folkeskolen udvikler sig som omdrejningspunkt for fællesskab, aktiviteter og kendskab til hinanden. I den forbindelse skal Odense Kommune rundt til alle lokalområder i kommunen og føre en demo-kratisk samtale, så borgere, lokale foreninger mv. får mulighed for at komme med input til ønsker og behov i deres område.

Den lokale velfærdsaftale for Hjallese er den niende af i alt elleve lokale velfærdsaftaler, der påbegyndes under Velfærdens Fundament i 2023.

Bred inddragelse af lokalområdet

I perioden den 22. august til 5. september 2023 havde alle borgere, foreninger, bestyrelser mv. i Hjallese mulighed for at komme med forslag og idéer til udvikling af deres lokalområde ved besvarelse af et spørgeskema. 17 % af borgerne i området har bidraget til velfærdsaftalen via besvarelse af spørgeskemaet.

Den 31. august 2023 blev der afholdt et online møde for lokale foreninger og bestyrelser i Hjallese, hvor deltagerne også bidrog med forslag og idéer.

På et online-borgermøde den 27. september 2023 fik de deltagende borgere lejlighed til at drøfte og videreudvikle alle de indkomne idéer fra spørgeskemaet og foreningsmødet.

Partnerskabet for Hjallese, som består af repræsentanter for skolen og lokale foreninger, har været lokalområdets talerør i processen for indgåelse af aftalen. Partnerskabet har indgået i dialog med Odense Kommune om prioritering af forslagene i den konkrete aftale.

Den lokale velfærdsaftale

Dataindsamlingen viser, at borgernes drømme og idéer overordnet har fokus på følgende tre temaer:

- Sport, bevægelse og mødesteder for alle aldersgrupper
- Naturen
- Trafikale forbedringer

Aftalen mellem partnerskabet for Hjallese og Odense Byråd indeholder nedenstående konkrete initiativer, der alle bidrager til at opfylde borgernes, skolens og de lokale foreningers drømme om et endnu bedre Hjallese.

Modernisering af Hjalleseskolen

Udvikling af nye læringsmiljøer i klasselokaler i ungemiljøet

Det fysiske læringsmiljø i klasselokalerne i ungeområdet (6. kl. – 10. kl.) moderniseres, så det imødekommer elevernes ønsker, behov og varierende undervisningsformer.

Forbedring af toiletforhold i ungemiljøet

Der etableres et antal nye toiletter i ungeområdet, og de nuværende toiletter moderniseres.

Æstetiske og moderne læringsmiljøer på skolens fællesarealer

Der nedsættes et æstetisk udvalg med repræsentanter for eleverne, pædagogisk personale og ledelsen, der prioriterer indkøb, der kan opgradere skolens æstetiske udtryk fx ved grafiske læringsbilleder på vægge og gulve samt indretning/udsmykning af forskellige læringszoner på gangarealer.

Opgradering af fællesrum for 10. klasserne

Fællesrummet for 10. klasses eleverne opgraderes med nye møbler og inventar, der skaber bedre rammer for fælles oplæg/samling, gruppearbejde og sociale aktiviteter i pauser mv.

Helhedsplan for uderum til læring, leg og mødesteder for alle aldersgrupper

Der afsættes midler fra skolens modernisering og lokalområdet til en helhedsplan (se beskrivelse nedenfor).

Initiativer i lokalområdet

Helhedsplan for uderum til læring, leg og mødesteder for alle aldersgrupper

Der udarbejdes en helhedsplan for hele skolens udeområde, der tilgodeser læring, leg, aktiviteter og mødesteder for alle aldersgrupper. Helhedsplanen skal blandt andet fokusere på et ungeområde, et mødested for familier og ældre og skolegården.

Tilskud til Hjalles Forsamlingshus til opgradering af lokale til mødested

Der gives et tilskud til opgradering af et lokale i Hjalles Forsamlingshus, så det kan blive et mødested med aktiviteter for hele lokalområdet fx fællesspisning.

Informationsskilte om blandt andet grønne mødesteder i Hjalles

Med henblik på at skabe mere viden og kommunikation om naturen i Hjalles opsættes to skilte med information om, hvad og hvor man kan finde aktiviteter i naturen som stier, afmærkede gå/løbe ruter, legepladser, borde/bænke med videre.

Gå/løbe ruter

Der afmærkes gå/løbe ruter i naturen, der kan inspirere folk til at komme ud og opleve natur- og dyrelivet i lokalområdet.

Forhindringsbaner mv. langs gå/løbe ruterne

Der skabes simple anledninger i form af for eksempel forhindringsbaner, bomme med videre til at stoppe op og lege, træne eller holde pause langs de afmærkede ruter (se ovenfor).

Vedligeholdelsesprojekter på skolen

På Hjalleseskolen vil der blive udført følgende vedligeholdelsesopgaver:

- Udskiftning af lofter inklusive belysning
- Udskiftning af linoleumsgulve
- Indvendig maling
- Opretning af belægning og ændring af terræn
- Udskiftning af indhegning/bænke (skolegård)
- Renovering af afløb/kloak

Vedligeholdelsesopgaverne er baseret på By- og Kulturforvaltningens faglige skøn – den såkaldte "ingeniørliste" - og har således ikke været et anliggende for partnerskabet.

Lokalområdets engagement

Der har undervejs i forløbet været et stort engagement fra Hjalleseskolen, borgere og for-eninger, og aftalen sigter derfor også imod at koble investeringerne i aftalen til at fastholde og styrke det engagement.

Partnerskabet og lokalområdet forpligter sig i forbindelse med velfærdsaftalen til:

- At bidrage til indhold og placering af tiltag i helhedsplanen for udeområdet omkring skolen.
- At bidrage til indhold og udformning af informationsskilte.
- At bidrage til fastlæggelsen af gå/løbe ruter samt de forhindringsbaner med videre, der skal være langs ruterne.

Endvidere forpligter Hjallesese Forsamlingshus sig til at afholde regelmæssige fællesspisninger og fællesskabende aktiviteter for lokalområdet - herunder aktivt at kommunikere om aktiviteterne og rammerne for brug af mødestedet

Den fulde velfærdsaftale for Hjallesese og en opsamling på borgerinddragelsen er vedlagt som bilag.

Økonomi

Med denne sag og indgåelse af den lokale velfærdsaftale frigives de afsatte midler fra bevillingen under Økonomiudvalget til By- og Kulturudvalget.

Vedligeholdsmidlerne til skolen på 3,5 mio. kr. er allerede frigivet af byrådet den 1. februar 2023. Med denne sag frigives de resterende 8,9 mio. kr., så der i alt er givet 12,4 mio. kr. til Hjallesø og Hjallesøskolen.

	Udvalg	Sty- ringsom- råde	2023	2024	2025	2026	I alt
Velfærdens Fundament, finansiering af bevilling	ØKU	Anlæg	-200.000	-1.800.000	-3.400.000	-3.500.000	-8.900.000
Ny bevilling: VF – Skoler og lokale aftaler – Hjallesø	BKU	Anlæg	200.000	1.800.000	3.400.000	3.500.000	8.900.000
I alt			0	0	0		0

Afledt drift af aftalen udgør 382.500 kr. årligt, som finansieres af den afsatte ramme til afledt drift af Velfærdens Fundament under Økonomiudvalget.

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning.

Bilag

Lokal velfærdsaftale for Hjallesø

Opsamlingsrapport - Hjallesø

Punkt 4: Beslutning om aktivitetsplan 2024 for Verdens Bedste Robotby i Børnehøjde

17.00.00-P20-1-18

Resume

Børn- og Ungeudvalget drøftede den 24. oktober 2023 forvaltningens forslag til aktivitetsplan for Verdens bedste robotby i børnehøjde 2024. Denne sag fremlægger på baggrund af drøftelserne forslag til udmøntning af Aktivitetsplan 2024 for Verdens bedste robotby i børnehøjde.

Odense Byråd vedtog i 2019 den 10-årige strategi "Verdens bedste robotby - Strategi for dannelse og uddannelse i børnehøjde" (herefter Verdens bedste robotby i børnehøjde), hvortil der fulgte 50 mio. kr.

Strategien skal sikre, at børnene i Odense gennem dannelse og uddannelse får de bedste forudsætninger for at leve og trives i en by, der blandt andet lever af teknologi og digitalisering.

Strategien har tre strategiske fokusområder:

- Nye uddannelsesveje
- Digital dannelse
- Strategiske partnerskaber

Fra 2023 gik strategien for Verdens bedste robotby i børnehøjde ind i fase 2 - opbygningsfasen, hvor fokus er på at systematisere og konsolidere de indsatser, der fremadrettet skal bære strategiens ambitioner. Arbejdet i opbygningsfasen bygger videre på indsatser og erfaringer fra strategiens første tre år, hvor der i en opstartsfasen har været fokus på etablering af et fundament igennem prøvehandlinger, pilotprojekter, events og begyndende samarbejder. Som det fremgår af status i bilag 2, er det lykkedes at afvikle en række events og aktiviteter, uddanne fagprofessionelle, indgå partnerskaber med strategiske partnere mv.

Hvert år beslutter byrådet udmøntning af 5 mio. kr. til næstkommende år i projektet. Med prisfremskrivninger er det for 2024 5,7 mio. kr.

I 2022 besluttede byrådet dog at udmønte 3,2 mio. kr. i både 2023 og 2024 til kompetenceudvikling af fagprofessionelle, da disse har en central rolle i at løfte projektets ambitioner i læringsrummet med Odenses børn og unge. Med prisfremskrivninger er det i 2024 3,6 mio. kr.

I denne sag er der derfor kun tale om udmøntning af de resterende midler for 2024, altså 2,1 mio. kr., som ikke omfatter kompetenceudvikling af fagprofessionelle. Fra 2025 og fremefter vil der igen være større mulighed for at prioritere midlerne bredt indenfor strategiens indsatsområder.

Børn- og Ungeforvaltningen anbefaler, at man fortsætter det i 2022 besluttede fokus på kompetenceudvikling af fagprofessionelle jf. ovenstående. Derudover anbefaler forvaltningen, at man udmønter de resterende midler til at arbejde med digital dannelse i sammenhæng med den politiske dannelsesdagsorden, ligesom det anbefales, at man fortsat etablerer og udbygger strategiske samarbejder og udvikling af events. I sagsfremstillingen uddybes udmøntningen indenfor de forskellige fokusområder.

Forvaltningens anbefaling til aktivitetsplan for 2024 fremgår af bilag 3.

Effekt

Børn- og unge bliver klar til fremtiden

Indsatserne i aktivitetsplanen 2024 fremmer, at børn og unge i Odense arbejder med og lærer mere om teknologi og teknologiforståelse, men også at have en kritisk tilgang til teknologi. Samtidig bidrager aktiviteterne til mere praksisfaglighed i skolen og en mere varieret undervisning, der øger motivationen. På sigt betyder det, at børn og unge i Odense bliver mere kompetente og klar til fremtiden, der er præget af teknologi og digitalisering, ligesom det fremmer børnenes muligheder indenfor den teknologi- og robotsektor, som eksisterer i Odense.

Verdens bedste robotby

Indsatserne i aktivitetsplanen 2024 er også med til at give børn og unge mulighederne, som kan understøtte effektmålet om at være verdens bedste robotby. Som beskrevet ovenfor vil indsatserne fremme viden om og nysgerrighed for teknologiens muligheder og øge bevidstheden om risici forbundet med den stigende digitalisering i samfundet. Når børn og unge har været gennem dagtilbud og skole, står de derfor med de bedste muligheder for at blive dygtige og aktive borgere og medarbejdere i byen og kan derigennem fremme Odenses vision om at blive Verdens bedste robotby - både nu og i fremtiden.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen og Borgmesterforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, at der flyttes 2,1 mio. kr. i 2024 fra Økonomiudvalget til Børn- og Ungeudvalget vedrørende midler til Aktivitetsplanen 2024 for Verdens bedste robotby i børnehøjde jf. skema i sagsfremstillingen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Byrådet skal med denne sag godkende Børn- og Ungeforvaltningens forslag til fokusområder og aktivitetsplan for Verdens bedste robotby i børnehøjde på baggrund af en status på strategien.

Et område i løbende udvikling - tilpasning af arbejdet med strategien

Udviklingen indenfor teknologi og digitalisering går lynhurtigt og for at bevare strategiens aktualitet og relevans er det væsentligt løbende at forholde sig til udviklingen og tilpasse arbejdet med Verdens bedste robotby i børnehøjde hertil. Det er et fokus nu og vil være det i de kommende års arbejde med strategien.

Børn- og Ungeforvaltningen har fx i indeværende år arbejdet med organiseringen omkring Verdens bedste robotby i børnehøjde for at sikre de bedst mulige samarbejder i og udenfor kommunen og en kobling til andre dagsordener på børn- og ungeområdet som fx dannelse og mental trivsel.

I det kommende år vil Børn- og Ungeforvaltningen se på, hvorvidt der er behov for at opdatere eller justere strategien for Verdens bedste robotby i børnehøjde ift. nye udfordringer og muligheder på området som fx kunstig intelligens, didaktisk brug af skærme i undervisningen, robotteknologi som praksisfaglighed osv.

Status på Verdens bedste robotby i børnehøjde

Det seneste år har arbejdet med strategien bevæget sig fra en opstartsfasen med fokus på pilotprojekter, events og begyndende samarbejder til en opbygningsfase, hvor fokus er på at konsolidere indsatser og opbygge langsigtede kompetencer, samarbejder og indsatser. Der er især lagt ressourcer i et stort kompetenceudviklingsforløb på skoleområdet "Teknologiforståelse i en praksisnær undervisning" (beskrevet i bilag 2). Der er mange dedikerede medarbejdere, som udvikler arbejdet med teknologiforståelse i undervisningen, ligesom der er etableret faciliteter på skolerne. Men der foreligger stadig et arbejde i forhold til at sikre et bredere ejerskab blandt skolerne og gå fra ideer til systematisk fastholdelse af fokus.

På dagtilbudsområdet er teknologibegrebet nytænkt, så det både indeholder situationer med kodning, digitale og analoge teknologier for at skabe flere muligheder for lærings- og legemiljøer, hvor børn kan undersøge teknologi. Dette er i overensstemmelse med den tilgang, der ellers arbejdes med på dagtilbudsområdet. Nytænkningen lægger op til det kommende kompetenceudviklingsforløb "Science og teknologi i børnehøjde" på dagtilbudsområdet.

Arbejdet med at indkoopere teknologiforståelsen mere i børnehuse og skoler hænger sammen med flere dagsordner på børn- og ungeområdet dels at teknologi, robotter og digitalisering kan bidrage til at skabe mere varieret læring og undervisning, dels præsentere børnene og de unge for nye uddannelsesveje og endelig bidrage til drøftelser omkring digital dannelse ind i en bredere dannelsesforståelse.

Viden og redskaber til at arbejde med digital dannelse efterspørges i stigende grad på tværs af de voksne omkring børn og unge, både forældre, pædagogisk personale og lærere. Her spiller projektets læringskonsulenter, BIR-vejledere og fx samarbejde med SSP en væsentlig rolle i at formidle og understøtte arbejdet. Som beskrevet i bilag 2 lægges arbejdet med Sund digital familie fremover ind under det samlede arbejde med digital dannelse.

De strategiske partnerskaber fortsætter med fokus på samarbejde om events og aktiviteter (se bilag 2 for eksempler), men får også langsomt mere karakter af tættere og mere langsigtede, strategiske samarbejder. Her foreligger der også et arbejde i forhold til fremadrettet at sikre systematisk og langsigtet fælles fokus.

Forslag til fokusområder og aktivitetsplan i 2024

I udarbejdelsen af aktivitetsplanen for 2024 er medtænkt politiske pejlemærker fra de Børn- og Ungeudvalgets drøftelser omkring fx dannelse, skoletaskforce (herunder varieret undervisning, praksisfaglighed og skærme i undervisningen), kvalitet i dagtilbud og mental trivsel, således der sikres en sammenhæng mellem aktiviteter under Verdens bedste robotby og øvrige dagsordner på børn- og ungeområdet.

I aktivitetsplanen for 2024 (beskrevet i bilag 3) lægges der op til at fortsætte det store fokus på kompetenceudvikling på både dagtilbuds- og skoleområder for derigennem at løfte projektets ambitioner i læringsrummet med børn og unge.

På skoleområdet er kompetenceudviklingsforløbet støttet af fondsmidler frem til juli 2024. Herefter lægges op til at fortsætte fokus med læringskonsulenter, der sikrer tæt opfølgning på skolerne med sparring og vejledning. Ligeså lægges der op til fortsat at frikøbe BIR-vejledere på hver skole (dog i lidt mindre skala end med den nuværende medfinansiering fra fondsmidler) for at sikre co-teaching, ejerskab og fastholdelse af fokus på de enkelte skoler. Dette er i tråd med tidligere politisk beslutning om i årene 2023 og 2024 at udmønte en stor del af midlerne til Verdens bedste robotby i børnehøjde til netop kompetenceudvikling af lærere og pædagogisk personale.

På dagtilbudsområdet lægges ligeledes op til fortsat at frikøbe læringskonsulenter til sparring i de enkelte børnehuse og daginstitutioner. Det vil være ekstra aktuelt i forbindelse med kompetenceudviklingsforløbet "Science og teknologi i børnehøjde" blandt pædagogisk personale, som igangsættes i efteråret 2023 og fortsætter henover 2024.

Et fokusområde i aktivitetsplanen for 2024 vil også være digital dannelse, der som beskrevet er stigende fokus på. Her vil indsatsen blandt andet være løbende kompetenceløft, vidensdeling og udvikling af dialogredskaber målrettet både børnene og de unge selv, men også de voksne omkring børnene og de unge.

Det kommende års arbejde med digital dannelse ses i sammenhæng med det øvrige børn- og ungefokus på dannelse i en bred forståelse. Derfor foreslås afsat en pulje på 0,5 mio. kr. til aktiviteter, der kan kobles til dannelsesarbejdet.

Sideløbende hermed fortsættes og udvikles samarbejder med virksomheder m.fl. omkring teknologievents og -aktiviteter målrettet børn, unge og familier. Et fokusområde herunder vil i 2024 være udvikling af mere langsigtede strategiske partnerskaber med blik for Verdens bedste robotby i børnehøjde's mål for nye uddannelsesveje og et internationale børne- og ungemiljø omkring robotter, teknologi og digitalisering.

Forslag til udmøntning af midler* indenfor de forskellige fokusområder fremgår af nedenstående skema:

Nye uddannelsesveje

Teknologievents og -forløb	1.040
Digital dannelse	
Indsatser, undervisningsmateriale mv. i dagtilbud, skoler og familier	372
Pulje ift. Dannelsesarbejdet	500
Strategiske partnerskaber	
Samarbejde med strategiske partnere	196
Samlet til udmøntning for 2024	2.108

Besluttet i 2022 vedr. kompetenceudvikling af fagprofessionelle for 2024

Kompetenceopbygning lærere, BIR-vejledere, læringskonsulenter	3.280
Kompetenceopbygning pædagogisk personale, læringskonsulenter	320
Samlet besluttet i 2022	3.600

*Beløb er i 1000 kr.

Et strategisk blik på fondsmidler nu og fremadrettet

Ved siden af de 50 mio. kr., der er afsat til Verdens bedste robotby i børnehøjde skal der fundraises tilsvarende 50 mio. kr. henover strategiens 10 år. Som det fremgår af bilag 4, er det i løbet af strategiens første knap 4 år lykket at fundraise samlet 25,5 mio. kr.

Flere af de større fondsmidler udløber i midten af 2024, hvilket giver anledning til at kaste et fornyet strategisk blik på hvor og til hvilke formål, der søges om fondsmidler både i den nuværende opbygningsfase, men også på sigt når strategien nærmer sig en afsluttende implementeringsfase. Dette vil forvaltningen og strategiens styregruppe have for øje i det kommende år.

Videre proces

På baggrund af Børn- og Ungeudvalgets beslutning vil Børn- og Ungeforvaltningen fremlægge en beslutningssag til Økonomiudvalgets beslutning den 13. december 2023 og til byrådets beslutning den 20. december 2023.

Økonomi

Godkendelse af sagen medfører, at der foretages en budgetneutral tillægsbevilling på 2.108.000 kr. mellem Børn- og Ungeforvaltningen og Økonomiudvalget vedrørende Verdens bedste robotby i børnehøjde.

Beskrivelse	Styringsområde	Udvalg	2024 (2024 PL)
Budget til Verdens bedste robotby i børnehøjde til Børn- og Ungeforvaltningen	Service	Børn- og Ungeudvalget	2.108.304
Budget til Verdens bedste robotby i børnehøjde fra Borgmesterforvaltningen	Service	Økonomiudvalget	-2.108.304
I alt			0

Bilag

Verdens bedste robotby - Strategi for dannelse og uddannelse i børnehøjde_11_2019

Bilag 2 Status på Verdens bedste robotby i børnehøjde skoleår 2022-23

Bilag 3 Aktivitetsplan 2024

Bilag 4 Fondsmidler oktober 2023

Punkt 5: B-sag: Analyse af konsekvenser ved ændret alder for børnehavestart

28.06.00-P00-1-23

Resume

Børn- og Ungeudvalget har løbende drøftet muligheden for at hæve alderen for børnehavestart.

Senest er sagen drøftet i Børn- og Ungeudvalget den 7. november 2023, hvor udvalget blev præsenteret for de elementer, som vil være væsentlige at inddrage i en analyse.

Med nærværende sag følges der op på drøftelsessagen fra 7. november, og der lægges op til, at der træffes beslutning om, at igangsætte en analyse for ændret alder for børnehavestart.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at analysen af ændret alder for børnehavestart igangsættes.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I dag starter børn i Odense Kommune i børnehave den måned, hvor de fylder 2 år og 10 måneder. Børn- og Ungeudvalget har løbende drøftet muligheden for at hæve alderen for børnehavestart.

Den 23. november 2021 behandlede Børn og Ungeudvalget en drøftelsessag med forvaltningens beregninger og faglige vurderinger af de økonomiske og kapacitetsmæssige konsekvenser ved at ændre alderen for børnehavestart til 3 år. Ved den lejlighed var det forvaltningens vurdering, at de fysiske rammer ikke kunne understøtte en ændring af alderen for børnehavestart til 3 år. Det var desuden forvaltningens vurdering, at den eksisterende bygningsmasse skulle udbygges for at kunne imødekomme ændringen, hvilket ville afføde en anlægsudgift på 90-150 mio. kr.

I forbindelse med en orienteringssag om implementeringen af minimumsnormeringer den 29. august 2023 blev muligheden for eventuelt at ændre alderen for børnehavestart drøftet igen.

Baggrunden for drøftelsen var en politisk opmærksomhed på det hensigtsmæssige i, at til børnehave kan ske når barnet fylder 3,1 år, da det vil være i overensstemmelse med det alderssnittet i dagtilbudslovens bestemmelser om

minimumsnormeringer. Derudover har stigningen i 0-5-årige børn har været mindre end forudsat i tidligere befolkningsprognoser, og dermed der er dermed mindre pres på kapaciteten end forudsat i vurderingen tilbage i 2021.

Senest er emnet drøftet i Børn- og Ungeudvalget den 7. november 2023, hvor udvalget blev præsenteret for de elementer, som vil være væsentlige at inddrage i en analyse af emnet.

Med nærværende sag følges der op på drøftelsessagen fra 7. november 2023. Der lægges op til, at udvalget træffer beslutning om, hvorvidt mulighederne for senere børnehavestart skal analyseres nærmere samt hvilke konkrete analyser, udvalget ønsker forvaltningen udarbejder.

Analyser

I forbindelse med udvalgets drøftelse den 7. november 2023 blev forskellige modeller for senere børnehavestart drøftet. Det er de modeller, som Børn- og Ungeforvaltningen vil belyse konsekvensen af, hvis Børn- og Ungeudvalget ønsker en analyse af muligheden for at ændre alderen for børnehavestart.

Model 1: Alle børn starter i børnehave, den måned, de fylder 3 år og 1 måned.

Model 2: Alle børn starter i børnehave, den måned, de fylder 3 år.

Model 3: Børn i vuggestue starter fortsat i børnehave den måned, de fylder 2 år og 10 måneder, mens børn i dagpleje starter i børnehave den måned, de fylder 3 år og 1 måned.

Et væsentligt parameter for senere alder for børnehavestart er bygningsreglementet (BR18).

Bygningsreglementet (BR18) kræver, at vuggestuebørn skal have et frit gulvareal på mindst 3 m², mens børnehavebørn skal have et frit gulvareal på mindst 2 m². Bygningsreglementets bestemmelse er med andre ord baseret på, hvorvidt børnene klassificeres som vuggestuebørn eller børnehavebørn, og ikke, hvor gamle børnene er.

Derfor vil analysen kræve en vurdering af den eksisterende bygningsmæssige kapacitet i de kommunale og selvejende børnehuse. Børn- og Ungeforvaltningen vil gå i dialog med By- og Kulturforvaltningen om, hvordan der hensigtsmæssigt kan foretages en vurdering af den eksisterende kapacitet i forhold til prognoserne for børnetallet 0-5 år, og hvilke investeringer der evt. vil kræve, hvis aldersgrænsen for børnehavestart skal ændres.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 6: C-sag: Fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere i børnehuse

28.09.16-G01-1-23

Resume

Børn- og Ungeudvalget drøftede den 3. oktober 2023 emnet "Hvad er god kvalitet i dagtilbud". Drøftelsen gav anledning til denne særskilte sag om fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere i børnehuse samt kompetenceudvikling til medarbejder i dagtilbud.

Andelen af uddannede pædagoger blev reduceret til 60% som en del af kommunens effektiviseringsstrategi i forbindelse med budgetforliget for budget 2020.

Denne sag præsenterer baggrunden for beslutningen samt nedslag fra forskningen i forhold til betydningen af uddannet personale i dagtilbud. Afslutningsvis præsenteres et overblik over kompetenceudviklingsforløb på tværs af dagtilbudsområdet.

Sagen danner baggrund for den videre drøftelse i Børn- og Ungeudvalget.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Under behandlingen af punktet "Lovpligtig drøftelse af kvaliteten og udviklingen på dagtilbudsområdet" på Børn- og Ungeudvalgsmødet den 20. juni 2023, havde udvalget spørgsmål om baggrunden for den politiske beslutning om, at der skal være maks. 60% uddannet personale i dagtilbuddene.

Dagtilbudsafdelingen svarede følgende den 30. juni 2023:

"Som en del af kommunens effektiviseringsstrategi blev det i forbindelse med indgåelsen af budgetforliget for budget 2020 vedtaget at reducere andelen af uddannede pædagoger i kommunens børnehuse, så andelen fremover skulle ligge på 60%."

Den 3. oktober 2023 drøftede Børn- og Ungeudvalget emnet "Hvad er god kvalitet i dagtilbud" med udgangspunkt i forskning på området. Ved drøftelsen udtrykte udvalget ønske om en særskilt drøftelse af fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere samt kompetenceudvikling til medarbejdere.

Ændring af fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere

Som baggrund til den videre drøftelse af muligheden for at ændre den beslutning om andelen af uddannede pædagoger i børnehuse kan forvaltningen fremhæve følgende:

- På baggrund af den nye budgetmodel er det muligt at ophæve beslutningen om maks. 60% pædagoger. Budgetmodellen er bygget op, så der gives midler til 60% pædagoger, 37% pædagogmedhjælpere og 3% pædagogiske assistenter.
- Der er endnu ikke rekrutteringsudfordringer på pædagogområdet i Odense Kommune, men hvis forudsigelserne om færre pædagogstuderende sammenholdt med stigende børnetal holder, kan Odense også forvente rekrutteringsudfordringer. Det kan derfor være en mulighed at stræbe efter højst mulige uddannelsesniveauer indenfor den økonomiske ramme.
- Aftalepartierne bag minimumsnormeringerne besluttede at følge udviklingen i uddannelsessammensætningen blandt det pædagogiske personale i dagtilbud på baggrund af uddannelsessammensætningen i 2020. Det er forventningen, at midlerne til minimumsnormeringerne samlet set anvendes på en måde, så den nuværende uddannelsessammensætning blandt personalet som minimum fastholdes, hvilket også ligger til grund for beregningsforudsætningerne bag økonomien om lovbundne minimumsnormeringer.
- Der er forsket i betydningen af uddannede medarbejdere kontra uuddannede medarbejdere på dagtilbudsområdet. Resultaterne heraf peger på to hovedpointer vedrørende uddannelse:
 1. Uddannet personale har positiv betydning for kvaliteten i dagtilbud
 2. Efter- og videreuddannelsen af pædagogisk personale øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde

Et af de største studier påviser, at andelen af uddannede i dagtilbud er en af de faktorer med størst betydning for kvaliteten. Med uddannede menes i den sammenhæng, at man har mindst en bachelorgrad inden for pædagogik (svarende til en professionsbachelor som pædagog). En høj andel af uddannede har en positiv effekt på både proceskvaliteten i dagtilbuddet, børnenes tidlige tekstssproglighed og børnenes sociale kompetencer. Hertil er andelen af børn med antisocial/bekymrende adfærd mindre i dagtilbud med uddannet personale.

(Det engelske EPPSE-studie, Sylva et al. 2010).

En forskningskortlægning om strukturelle faktorerers betydning fremhæver, at erfaring med at arbejde med børn ikke kan erstatte en uddannelse. Hertil viser forskningskortlægningen, at videreuddannelse sikrer en løbende refleksion, som er med til at øge læringen hos børnene og medfører færre konflikter.

(Christoffersen et al. 2014).

Kompetenceudvikling de seneste år

Som baggrund for drøftelsen af kompetenceudvikling for medarbejdere i dagtilbud giver nedenstående opstilling indblik i kompetenceudviklingsforløb for medarbejdere på dagtilbudsområdet indenfor de seneste år.

- "Sprog i dagtilbud" er et sprogpædagogisk kompetenceudviklingsforløb for alle pædagoger, dagplejere og pædagogmedhjælpere. Forløbet understøtter arbejdet med Odense Kommunes sprogstrategi "Et solidt sprogligt fundament for børn og unge - Strategi for arbejdet med sprog i Børn- og Ungeforvaltningen 2018-2021"
- "Science og Teknologi i børnehøjde" er et forløb for alle pædagoger, dagplejere og pædagogmedhjælpere. Forløbet er både et udviklings- og et forskningsprojekt som understøtter Verdens Bedste Robotby for de mindste.

Kompetenceforløbet løber i perioden 2023-2025 med støtte fra Novo Nordisk Fonden.

- Kompetenceudvikling i 1.000-dages-programmet for medarbejdere i institutions- og dagplejeområder med en stor andel udsatte børn og familier.
- Løbende uddannelse af pædagogiske assistenter. Uddannelsen gives både til dagplejere, pædagogmedhjælpere samt til ledige i programmet "Velfærdsmedarbejder - nu og i fremtiden".
- Uddannelse af pædagoger på meritpædagoguddannelsen og meritpædagog som sporskifte.
- Lokale kompetenceudviklingsinitiativer.
- Opkvalificeringspuljen som gives som en del af finansloven i perioden 2023-2025 på baggrund af aftalen om minimumsnormeringer fra 2020. Puljen understøtter opkvalificering af pædagogisk personale på dagtilbudsområdet.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 7: C-sag: Opkvalificeringspuljen til mere uddannet pædagogisk personale i dagtilbud 0-6 årige

28.09.00-P20-10-23

Resume

Med denne sag præsenterer Børn- og Ungeforvaltningen formålet og baggrunden for opkvalificeringspuljen til mere uddannet pædagogisk personale. Derudover vil sagen præsenterer de lokale ønsker til anvendelsen af midlerne. Sagen vil danne grundlag for en politisk drøftelse af anvendelsen af opkvalificeringspuljen.

Formålet med puljen er at øge fagligheden på dagtilbudsområdet igennem opkvalificering af det pædagogiske personale i dagtilbuddene for 0-6-årige.

Puljemidlerne udmøntes i første omgang i perioden 2023-2025. Det er forventningen, at puljen senere udmøntes med midler for perioden 2026-2030. Rammerne for anvendelsen af midlerne er fastsat af Børne- og Undervisningsministeriet. I fordelingen og anvendelsen af midlerne tages udgangspunkt i de lokale behov.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter anvendelsen af opkvalificeringspuljen.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget besluttede at gøre sagen til en B-sag og traf samtidig følgende beslutning:

Børn- og Ungeudvalget besluttede, at midler fra opkvalificeringspuljen anvendes til at hæve uddannelsesniveaet i dagpleje og børnehuse.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Midlerne i opkvalificeringspuljen er en del af finansloven for 2023 og fastholder de midler, som blev afsat som en del af aftale om minimumsnormeringer i december 2020. Midlerne skal ses i sammenhæng med det kommende lovkrav om minimumsnormeringer i daginstitutioner, som træder i kraft 1. januar 2024. Det er ambitionen, at midlerne fra opkvalificeringspuljen fører til flere pædagoger og pædagogiske assistenter. Herudover gives der mulighed for opkvalificering i bredere forstand gennem voksen- og efteruddannelse.

Tilskuddet til Odense Kommunes dagtilbud er opgjort til:

2023: 2.179.000 kr.

2024: 3.986.000 kr.

2025: 3.986.000 kr.

Midlerne kan anvendes til dagplejen samt til de kommunale-, de selvejende- og de private dagtilbud.

Størrelsen af tilskud der skal reserveres til privatinstitutioner, skal mindst svare til privatinstitutionernes forholdsmæssige andel af børn i forhold til det budgetterede antal børn indskrevet i kommunens dagtilbud i 2023, i Odense Kommune svarende til ca. 12% af kommunens samlede tilskud og midlerne fordeles ud fra indmeldte børn i de enkelte privatinstitutioner.

Midlerne i opkvalificeringspuljen kan ikke anvendes til private børnepassere.

Rammer for anvendelsen af opkvalificeringspuljen

Som en del af rammerne for anvendelsen af puljen beskriver Børne- og Undervisningsministeriet, at opkvalificeringspuljen skal fordeles og anvendes med udgangspunkt i de lokale behov.

Tilbagemeldingerne fra institutionsområderne er, at man foretrækker central administration af puljemidlerne og den dokumentation, som hører med, fremfor at midlerne deles ud til områderne. Den centrale forankring sikrer samtidig, at midlerne anvendes, hvor behovene og interessen for opkvalificering er størst.

I institutionsområderne er tilbagemeldingen, at der primært er behov for opkvalificering til:

- Pædagogisk assistent (PAU)
- Meritpædagog, også som sporskifte
- Afklaringsforløb som giver indblik i pædagoguddannelsen og uddannelsen til pædagogisk assistent, før eventuel studieretningen vælges endeligt.

Tilbagemeldingen er desuden, at det er vigtigt med flere uddannelsesmuligheder, fordi der er forskel på medarbejdernes kvalifikationer og kompetencer, og dermed også hvilken uddannelse de kan se sig ind i.

I dagplejen er tilbagemeldingen, at der primært er behov for opkvalificering til pædagogisk assistent.

Forvaltningen støtter op om behovet for opkvalificering til et højere uddannelsesniveau i både børnehusene og dagplejen.

Formålet med opkvalificeringspuljen

Formålet med opkvalificeringspuljen er at øge fagligheden på dagtilbudsområdet. Midlerne skal understøtte mulighederne for at opkvalificere pædagogisk personale i dagtilbuddene for 0-6-årige. Derfor kan midlerne anvendes til opkvalificering af både ufaglærte, pædagogiske assistenter eller personale med pædagoguddannelse, som kan opnå specialisering i relevante pædagogiske temaer.

Ifølge vejledningen til anvendelsen af puljen, kan midlerne anvendes til udgifter til uddannelse og vikardækning i forhold til:

- Den pædagogiske assistentuddannelse
- Meritpædagoguddannelsen – herunder meritpædagoguddannelsen med sporskifte
- Formel voksen- og efteruddannelse forstået som voksen- og efteruddannelser, der foregår inden for det offentlige voksen- og efteruddannelsessystem som f.eks.
 - Relevante arbejdsmarkedsuddannelser
 - Almene voksenuddannelser
 - Fagspecifikke kurser udbudt af professionshøjskoler (f.eks. korte målrettede forløb inden for afgrænsede emner)
 - Akademi- og diplomuddannelse med henblik på specialisering inden for enten ledelse eller relevante pædagogiske emner.
- Uformel opkvalificering forstået som kommunalt afholdt voksen- og efteruddannelse, institutionsintern undervisning eller private kurser. Kommunen må maksimalt anvende 10% af tilskudsbeløbet på denne type opkvalificering.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 8: C-sag: Retning for arbejdet med skolemad

17.01.10-G01-1-23

Resume

Den 15. august 2023 blev Børn- og Ungeudvalget og Sundhedsudvalget præsenteret for forskellige principielle modeller for skolemad, samt deres fordele og ulemper.

Udvalgene ønskede at vide mere om konkrete erfaringer med skolemad, samt se videre på realiserbare løsninger for skolemad med inddragelse af elever og forældre.

Forvaltningen har været i kontakt med kommunens 34 skoler samt skoler i andre kommuner, for at undersøge erfaringer med eksisterende madordninger.

Erfaringerne viser, at det varierer fra skole til skole, hvilke løsninger, som er bæredygtige. Om en løsning opleves som fordelagtig for den enkelte skole afhænger i høj grad af lokale omstændigheder.

Med denne sag får udvalget mulighed for at drøfte, hvilken vej det ønsker at gå for at se nærmere på realiserbare muligheder for skolemad.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter hvilken model/modeller, der indledes dialog med skoler, elever og forældre om:

1. Model med frokostordning
2. Model med mindre madtilbud eller mellemmåltider
3. Model med drøftelse af sunde vaner og gode spisesituationer

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Den 15. august drøftede Børn- og Ungeudvalget og Sundhedsudvalget mulighederne for skolemad i Odense Kommune. Udvalgene blev på mødet præsenteret for viden fra danske og internationale undersøgelser, der viser, at skolemad kan have en positiv effekt på elevers sundhed og indlæring. Udvalgene blev samtidig præsenteret for forskellige principielle modeller for skolemad, samt deres fordele og ulemper.

Udvalgene havde en fælles forståelse af, at der er store potentialer i at tilbyde mad til eleverne i byens skoler. Skolemad kan både spille ind i en fysisk og mental trivsels- og sundhedsdagsorden, i børns læring, i dannelse samt i en bæredygtighedsdagsorden.

Børn- og Ungeudvalget ønskede at vide mere om konkrete erfaringer med skolemad, samt se videre på økonomisk realiserbare løsninger for skolemad med inddragelse af elever og forældre.

Med denne sag får Børn- og Ungeudvalget præsenteret forskellige erfaringer med skolemad fra skoler i Odense og andre kommuner. Samtidig får udvalget mulighed for at drøfte tre modeller, for hvordan der arbejdes videre med udvalgets

ambitioner for skolemad. De tre modeller samt deres mulige udgiftsniveauer beskrives sidst i sagsfremstillingen.

Omkostningen ved gratis frokostordning for alle skoleelever

I seneste udvalgsdrøftelse af skolemad drøftede udvalget muligheden for en gratis frokostordning og ønskede en overordnet vurdering af økonomien herved.

Omkostningen ved at indføre gratis frokostordning i Odense Kommunes folkeskoler vil afhænge af flere faktorer. For at finde den præcise omkostning vil det blandt andet kræve en nærmere dialog med mulige leverandører samt en fastlæggelse af den ønskede kvalitet, herunder graden af økologi, variation, varm eller kold mad osv.

Forvaltningens umiddelbare beregning viser, at indførelse af gratis frokostordning vil have årlige omkostninger på 100-120 mio. kr., hvilket svarer til 650-750kr pr. elev pr. måned.

Beregningen tager afsæt i forudsætninger om gældende elevtal, samt samme omkostningsniveau eller let øget omkostningsniveau som for frokostordningen på dagtilbudsområdet.

Indførelsen af en gratis frokostordning vil medføre en række yderligere omkostninger af betydeligt omfang, som ikke er indeholdt i ovenstående beløb, herunder bl.a.:udgifter til reovering og udbygning af køkkenfaciliteter, omkostninger i forbindelse med rengøring og forbrugsafgifter, øgede personaleudgifter i forhold til håndteringen af maden, omkostninger i forbindelse med udbud af kontrakter og omkostninger til udbringning.

Indførelsen af en gratis frokostordning for alle elever udgør derfor en stor økonomisk udgift.

Under udvalgenes tidligere drøftelse var der enighed om, at selvom ambitionen om en gratis frokostordning peger på mange fordele for både sundhed og indlæring, vil man i stedet starte med at fokusere på løsninger, som er lettere at realisere gennem økonomisk prioritering.

Erfaringer fra skoler i Odense Kommune

Forvaltningen har været i kontakt med kommunens 34 folkeskoler for at undersøge, hvilke madordninger der allerede eksisterer.

Ingen af skolerne har i dag en gratis frokostordning. 14 skoler har en skolebod, hvor eleverne kan købe mad. På syv skoler har forældrene mulighed for at bestille mad, som bliver leveret til skolen af en ekstern leverandør. De resterende 13 skoler har ingen mulighed for at købe eller bestille frokost.

Samtidig har flere skoler gratis morgenmad i morgen-SFO og/eller gratis frugtordning. Herudover har en enkelt skole et særligt samarbejde med et lokalt kultur- og bevægelseshus, som sælger lune og kolde retter til skolens ældste elever tre dage om ugen.

Uddybende beskrivelser af de forskellige løsninger samt deres fordele og udfordringer findes i det vedlagte bilag.

Erfaringerne viser, at det varierer fra skole til skole, hvilke løsninger, som opleves succes. Om en løsning opleves som fordelagtig for den enkelte skole afhænger i høj grad af forskelligheder i efterspørgsel fra elever og forældre, prioriteringer fra ledelse og personale samt mulighederne for samarbejde med lokalområdet.

Erfaringer fra andre kommuner

Ligesom Odense Kommune har andre kommuner også gjort sig forskellige erfaringer med skolemad. De fleste kommuner har ligesom Odense en kombination af madpakker, skoleboder og forældrebetalte bestillingsløsninger.

Nogle kommuner har dog også erfaringer med gratis mad for nogle eller alle elever. Forvaltningen har været i kontakt med fire kommuner for at undersøge deres erfaringer med konkrete løsninger omhandlende mulighed for tilskud til bestilling af skolemad for familier med lav indkomst, gratis varm frokost til alle elever, gratis morgenmadscafé, og gratis havregryn til udskolingselever.

Uddybende beskrivelser af de forskellige løsninger samt deres fordele og udfordringer kan findes i bilaget.

Ligesom i Odense viser erfaringerne fra de andre kommuner, at en skolemads-løsnings succes i høj grad afhænger af skolernes lokale omstændigheder som blandt andet elevsammensætning, ledelsesopbakning og mulighed for samarbejde med lokalområdet.

Erfaringer fra Sverige og Finland

I både Sverige og Finland har der i mange år været gratis skolemad. Svenske undersøgelser viser, at den gratis skolemad kan have haft en række langvarige positive effekter på elevernes sundhed og indlæring.

I begge lande har skolemaden været landspolitiske prioriteringer, som er opstået med baggrund i de hårde levevilkår i efterkrigstiden.

Uddybende informationer kan findes i bilag.

Forskningsprojekt på Højmeskolen giver os erfaring med gratis frokostordning

Odense deltager i det toårige forskningsprojekt "Generation Sunde Børn", hvor Holluf Pile Skole og Højmeskolen er med. I alt deltager 23 skoler på Sjælland og i Region Syddanmark.

I projektet indgår blandt andet et forsøg med gratis frokostordning på udvalgte årgange på udvalgte skoler. Forsøgsdelen med gratis skolemad starter om omkring årsskiftet.

Yderligere information om forskningsprojektet findes i bilag.

Odense Kommune har med deltagelse i forskningsprojektet mulighed for at høste erfaringer med gratis frokostordning, som kan medtages i udvalgenes fremtidige drøftelser af skolemad.

Mulige veje for det videre arbejde med sund mad i skolerne

Børn- og Ungeudvalget har udtrykt ønske om, at se nærmere på bedst mulige realiserbare løsninger for skolemad.

I Odense har vi erfaring med forældrebetalt skolemad gennem skoleboder og online-bestilling.

Herudover har vi erfaring med gratis frugtordning og er ved samle erfaring med gratis frokostordning gennem Generation Sunde Børn.

Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter nedenstående veje at gå i det videre arbejde med skolemads løsninger. Udvalget kan pege på en eller flere af modellerne.

For alle modeller gælder, at udvalget kan pege på, at dialogen med skoler, elever og forældre skal sigte mod at udarbejde konkrete forslag til pilotprojekter på udvalgte skoler. Hertil er en opmærksomhed på, at en dialog med elever og forældre om deres ønsker for konkrete projekter kan skabe forventninger om, at projekterne også kan blive igangsat. Derfor anbefaler forvaltningen, at der for en sådan dialog sættes klare rammer for, hvilke typer af projekter der ledes efter – herunder kriterier for tidsramme, driftsomkostninger og anlægsomkostninger.

For alle modeller gælder, at vi ønsker at gå i dialog med skoler, elever og forældre for at få deres perspektiver på deres oplevelser, ønsker og behov. Dette skal skabe det rette fundament for at finde bæredygtige løsninger, der fungerer på skolerne.

På baggrund af denne dialog kan der eventuelt oprettes pilotprojekter, hvor konkrete løsninger prøves af i en begrænset periode.

Det er forvaltningens vurdering, at dialogen skal være målrettet udvalgte skoler og have en målrettet dagsorden, grundet de forventninger en sådan dialog kan skabe. Derfor anbefaler forvaltningen, at der sættes en overordnet ramme for, hvilke løsningsmuligheder der findes politisk interessante herunder graden af økonomisk prioritering.

Den fulde model med gratis frokostordning på skolerne

Udvalget så i tidligere drøftelse fordele i en gratis frokostordning for alle elever. Samtidig var udvalget enig om, at indførelsen af en gratis frokostordning på alle skoler er svært at realisere inden for udvalgets nuværende økonomiske rammer.

Udvalget kan pege på, at forvaltningen skal gå i dialog med skoler, elever og forældre for at se på muligheden for økonomisk realiserbare indfasningsmodeller, der kan arbejde henimod at skolerne på sigt kan have en gratis frokostordning for alle børn.

Mellemvejen med gratis morgenmad eller mellemmåltider

At tilbyde gratis morgenmad, mellemmåltid, frugt, goodiebag eller lignende til eleverne vil udgøre en mindre økonomisk udgift end en frokostordning. Udvalget kan pege på, at forvaltningen skal gå i dialog med skoler, elever og forældre for at se på muligheden for at indføre små gratis måltider på skolerne. Denne model vil være mindre udgiftsdrivende end den fulde model. Der vil dog med denne model stadig være et omkostningsniveau, som vil variere med den ramme, som udvalget ønsker at sætte for dialogen.

Dialog om sunde vaner og gode spisesituationer

Forvaltningen kan gå i dialog med skoler, elever og forældre om, hvordan man kan understøtte sunde madvaner og gode spisesituationer i skolerne. Dialogen kan blandt andet omhandle sunde madpakker, madudvalget i skolebuden og hvordan vi kan undgå, at de sunde madpakker ender i skraldespanden. Denne model kan både sigte mod udgiftsneutrale løsninger samt løsninger med tilknyttede økonomiske udgifter, alt efter hvilken retning udvalget ønsker at sætte.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser, herunder for kommunens kassebeholdning. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Bilag

Bilag - Erfaringer med skolemad

Punkt 9: C-sag: Drøftelse af udkast til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel

29.12.00-G01-3-23

Resume

Denne sag handler om Odenses nye 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel, der er bestilt af Odense Byråd som en del af budget 2023 og forståelsespapiret "Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel i Odense". Handleplanen har til formål at styrke den mentale sundhed for børn og unge fra tidlig barndom og op til 30 år.

Den 7. november drøftede Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget handleplanens overordnede fem tematiske spor. Temaerne tager afsæt i de 2030-principper, Odense Byråd har defineret for den måde, Odense Kommune skal arbejde med børn og unges trivsel.

Med denne sag skal Sundhedsudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget samt Ældre- og Handicapudvalget drøfte første udkast til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel, inden Sundhedsudvalget den 19. december skal beslutte at sende handleplanen i offentlig høring. Handleplanen skal besluttes i byrådet den 28. februar 2024. Udkast til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel er vedhæftet sagen som bilag.

Hvis der er børn og unge, der er i kontakt med psykiatrien, vil de være repræsenteret i Psykiatrihandleplanen og ikke i 2030-handleplanen for børn og unges mentale trivsel. Psykiatrihandleplanen skal sikre en naturligt sammenhæng mellem region og kommune, for borgere i alle aldre. Psykiatrihandleplanen skal besluttes i byrådet den 28. februar 2024.

Der er indkommet et høringssvar fra Handicaprådet til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Høringssvaret er vedlagt sagen som bilag.

Sagen behandles også i Sundhedsudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og Ældre- og Handicapudvalget den 5. december 2023.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter udkastet til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Formålet med 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel er at fremme mental sundhed i den tidlige barndom, styrke rammerne for arbejdet i daginstitutioner og skoler samt øge medarbejdernes kompetencer i at øge trivslen. Samtidig skal handleplanen sigte mod de udfordringer, som unge uden job og uddannelse oplever.

I udarbejdelsen af handleplanen er der gennemført en stor inddragelsesproces, hvor bl.a. kommunale, regionale og civile aktører på børne- og ungeområdet deltog i en workshop. Derudover har der internt i forvaltningerne været en løbende

involvering og afstemning med de fagområder, der aktivt arbejder med børn og unge. Udkast til handleplanen er løbende blevet drøftet og kvalificeret af den ansvarlige styregruppe på tværs af forvaltningerne samt af medarbejdere og ledere.

2030-handleplanen går hånd i hånd med Psykiatриhandleplanen. Derfor vil de børn og unge, der er i kontakt med psykiatrien, være repræsenteret i Psykiatриhandleplanen og ikke i 2030-handleplanen for børn og unges mentale trivsel. Psykiatриhandleplanen skal sikre en naturligt sammenhæng mellem region og kommune, for borgere i alle aldre. Psykiatриhandleplanen skal besluttes i byrådet den 28. februar 2024.

2030-handleplanen er også koordineret i tæt samarbejde med øvrige strategier og handleplaner på børne- og ungeområdet som Ungestrategi 2021 og LGBTQ+-Handleplanen.

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel i Odense

Handleplanens fem temaer tager afsæt i de 2030-principper, som Odense Byråd har defineret for den måde, Odense Kommune skal arbejde med børn og unges trivsel.

De tematiske spor er "Fysisk og mental sundhed", "Fællesskaber for alle", "Vær i livet", "Betydningsfulde netværk" og "Sammenhængskraft og fælles kompetencer". Med 2030-handleplanen forenes de tilgange, der allerede gør en forskel med et fokus på de områder, hvor vi i fællesskab kan stå stærkere. Handleplanen bygger derfor videre på de gode erfaringer og det allerede etablerede samarbejde, som i dag finder sted på børne- og ungeområdet i Odense Kommune. Udkast til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel er vedhæftet sagen som bilag.

Med denne handleplan ønsker forvaltningerne at sigte bredt for at rumme det komplekse felt, der påvirker børn og unge. Handlingerne i planen er derfor ikke udelukkende rettet mod børnene og de unge, men også mod kommunens arbejde på tværs af fagområder og regionale samarbejdspartnere for at arbejde helhedsorienteret med at styrke mentalt trivsel.

I handleplanen er der et stort fokus på det forebyggende område for at mindske behovet for støttende indsatser senere i ungdoms- og voksenlivet. På baggrund af dette er det naturligt, at nogle forvaltninger har en større rolle i handleplanen end andre. Børn og unges mentale trivsel er dog fortsat et fælles anlæggende på tværs af forvaltningerne, hvilket handleplanen også afspejler.

Der er indkommet et høringssvar fra Handicaprådet til 2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel. Høringssvaret er vedlagt sagen som bilag.

Den videre proces

På Sundhedsudvalgsmødet den 19. december skal Sundhedsudvalget, som det koordinerende udvalg på handleplanen og indsatserne under "Et skifte til gavn for børn og unges mentale trivsel i Odense", træffe beslutning om at sende handleplanen i høring for at få yderligere kvalificering og bemærkninger.

Forvaltningen anbefaler, at handleplanen sendes i bred offentlig høring via Høringsportalen. Foruden den offentlige høring, vil handleplanen også blive sendt til høring hos relevante interessenter og råd – herunder Psykiatrirådet, Handicaprådet, Odense Fælles Elevråd samt Uddannelsesforum. Som supplement til 2030-handleplanen for børn og unges mentale trivsel, vil der efterfølgende blive udarbejdet en pixi-udgave af planen rettet mod målgruppen.

Handleplanen skal besluttes i byrådet den 28. februar 2024.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens økonomiske kassebeholdning.

Bilag

Handicaprådets høringssvar på Handleplan for børn og unges mentale trivsel.docm

2030-handleplan for børn og unges mentale trivsel

Punkt 10: C-sag: Status på arbejdet med kvalitetstjek af budgettildelingsmodellen på skoleområdet

00.00.00-P20-1-23

Resume

Denne sag handler om budgettildelingsmodellen på skoleområdet.

Børn- og Ungeudvalget besluttede på møde den 29. august 2023 at igangsætte arbejdet med et kvalitetstjek af budgettildelingsmodellen på skoleområdet med virkning fra skoleåret 2025/2026. Herunder godkendte udvalget en overordnet tidsplan for arbejdet.

Kvalitetstjekket tager blandt andet afsæt i de vilkår, der har forårsaget ubalance i skolernes økonomi i Budget 2023, hvilket udvalget behandlede på et ekstraordinært møde den 9. marts 2023. Udvalget blev blandt andet orienteret om, at forvaltningen vil tage initiativ til, at modellen for budgettildeling til skolernes tilpasses, så der tages hensyn til stigninger i visitationer til specialundervisning og i bidrag til staten vedr. private-, fri- og efterskoler inden for den samlede ramme. Dette skal indgå i arbejdet med henblik på opmærksomheder og kvalificering af budgettildelingsmodellen.

Formålet med kvalitetstjekket er at skabe en tidssvarende tildelingsmodel, der kan fungere som et godt styringsredskab, som fastsætter en tydelig ramme og giver mulighed for at sikre en ansvarlig økonomistyring på skoleområdet nu og i fremtiden. En ny tildelingsmodel vil i praksis kunne betyde omfordeling af midler skolerne imellem og inden for skolernes budgetområder.

På mødet give vil forvaltningen give en status på arbejdet med kvalitetstjekket, herunder blandt andet:

- Overordnede principper og pejlemærker for ny budgettildelingsmodel
- Tilgange til modellen
- Kort introduktion til den nuværende budgettildelingsmodel på skoleområdet og nærmere afgrænsning af budgetområder for kvalitetstjekket
- Nærmere tidsplan for den politiske proces frem mod en udmøntning i marts 2025

Forvaltningen har i forbindelse med arbejdet indgået samarbejde med konsulentvirksomheden Index100, der blandt andet har specialiseret viden om tildelingsmodeller og erfaring med tilsvarende processer i andre kommuner.

På møde den 16. januar 2024 vil udvalget få forelagt resultatet af en igangværende analyse og vurdering af den nuværende budgettildelingsmodel på skoleområdet og pejlinger for det videre arbejde med en ny tildelingsmodel. Index100 deltager på mødet.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter perspektiver på arbejdet med ny budgettildelingsmodel på skoleområdet.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Børn- og Ungeudvalget besluttede på møde den 29. august 2023 at igangsætte arbejdet med et kvalitetstjek af budgettildelingsmodellen på skoleområdet med virkning fra skoleåret 2025/2026. Herunder godkendte udvalget en overordnet tidsplan for arbejdet.

Forvaltningen har arbejdet videre med en nærmere tidsplan for udvalgets involvering undervejs i processen, som består af 4 faser:

1. Undersøgende fase:

- 16. januar 2024: Drøftelse af analyse og vurdering af nuværende model og pejlinger for det videre arbejde

2. Bygge- og beregningsfase:

- 27. februar 2024: Drøftelse af kriterier/byggeklodser til grundindretning og alternative indretninger af ny tildelingsmodel
- 14. maj 2024: Drøftelse af modeller/scenarier med konsekvensberegning pr. skole

3. Høringsfase:

- 27. august 2024: Beslutning om høring af ny tildelingsmodel
- September 2024: Høringsperiode på ca. 4. uger
- 29. oktober 2024: Drøftelse af høringssvar

4. Indstilling til Økonomiudvalget og byråd:

- 10. december 2024: Beslutning om indstilling til Økonomiudvalget og byrådet

Der tages forbehold for eventuelle ændringer af tidsplanen.

Undervejs involverer forvaltningen desuden en referencegruppe bestående af 6 skoleledere, der repræsenterer forskellige typer af skoler, samt BUPL Fyn, Odense Lærerforening og Odense Skolelederforening. Derudover vil også skolebestyrelser, Odense fælleselevråd, MED-udvalg på skolerne m.fl. få mulighed for at indgive høringssvar/bemærkninger i processen.

Forvaltningen har i forbindelse med arbejdet indgået samarbejde med konsulentvirksomheden Index100, der blandt andet har specialiseret viden om tildelingsmodeller og erfaring med tilsvarende processer i andre kommuner.

På mødet vil udvalget desuden blive præsenteret for en status på arbejdet med kvalitetstjekket. Herunder præsenteres udvalget for de overordnede principper og pejlemærker for en ny budgettildelingsmodel samt tilgange til modellen. Der gives også en kort introduktion til den nuværende budgettildelingsmodel på skoleområdet og en nærmere afgrænsning af budgetområder for kvalitetstjekket.

Formål med kvalitetstjek af budgettildelingsmodel på skoleområdet

Formålet med kvalitetstjekket er at skabe en tidssvarende tildelingsmodel, der kan fungere som et godt styringsredskab, som fastsætter en tydelig ramme og giver mulighed for at sikre en ansvarlig økonomistyring på skoleområdet nu og i fremtiden.

En tildelingsmodel fordeler det samlede skolebudget ud til de enkelte skoler og skal medvirke til at fremme og udmønte politiske visioner og strategier for skoleområdet. Tildelingsmodellen sikrer, at skolerne får tildelt tilstrækkelige ressourcer til at kunne levere den undervisning, der er fastsat i lovgivningen. Tildelingsmodellen tager blandt andet højde for, at skolerne er forskellige mht. elevtal, classesammensætning og sociale forhold.

En ny tildelingsmodel skal give mulighed for, at udvalg, forvaltning og skoler kan styre efter velkvalificerede og ikke for detaljerede parametre, som er medvirkende til at give budgetsikkerhed.

En ny tildelingsmodel vil i praksis kunne betyde omfordeling af midler skolerne imellem og inden for skolernes budgetområder.

Arbejdet med tildelingsmodellen tager afsæt i en afvejning af flere tre overordnede principper og hensyn. Modellen skal blandt andet tilstræbe at være simpel og gennemsigtig, så det er let for alle at overskue og forstå, hvordan modellen fordeler midler til skolerne og til hvilke opgaver. Desuden skal modellen basere sig på tydelige og velbegrundede tildelingsmekanismer. Modellen skal også være incitamentsstyrende, så skolerne arbejder på en både pædagogisk forsvarlig og økonomisk bæredygtig måde.

Der kan for eksempel være tale om en model, der giver skoler og skolebestyrelser mest muligt lokalt beslutningsrum ved at være mere fleksibel og mindre specifik i tildelingen til skolerne, i det omfang det kan rummes indenfor de lovgivningsmæssige rammer.

De mulige tildelings- og styringsmekanismer vil blive afdækket og afklaret under processen, herunder konsekvenserne heraf.

Baggrund for kvalitetstjek af budgettildelingsmodel på skoleområdet

Kvalitetstjekket tager blandt andet afsæt i de vilkår, der har forårsaget ubalance i skolernes økonomi i Budget 2023, hvilket udvalget behandlede på et ekstraordinært møde den 9. marts 2023. Udvalget blev blandt andet orienteret om, at forvaltningen vil tage initiativ til, at modellen for budgettildeling til skolernes tilpasses, så der tages hensyn til stigninger i visitationer til specialundervisning og i bidrag til staten vedr. private-, fri- og efterskoler inden for den samlede ramme. Dette skal indgå i arbejdet med henblik på opmærksomheder og kvalificering af budgettildelingsmodellen.

Ubalancen i budgettet på skoleområdet betyder, at der er brug for et skarpt blik på tildelingsmodellen samt fordelingen mellem de decentrale og centrale budgetter.

Det videre arbejde

På møde den 16. januar 2024 vil udvalget få forelagt resultatet af en igangværende analyse og vurdering af den nuværende budgettildelingsmodel på skoleområdet og pejlinger for det videre arbejde med en ny tildelingsmodel. Index100 deltager på mødet.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 11: C-sag: Taskforce Skole anbefalinger: Civil praktik

17.00.00-A00-2-23

Resume

Skoletaskforcen anbefalede blandt andet at indføre civil praktik for alle udskolings elever i 40 timer pr. skoleår for derigennem at bidrage til en mere varieret, motiverende og praksisfaglig undervisning. Udvalget har tidligere vist interesse for denne anbefaling og derfor belyses forskellige vinkler og muligheder i denne sag.

Efter indledende drøftelser med blandt andet skolelederne og ledere af ungemiljøerne på skolerne har forvaltningen udarbejdet eksempler og modeller for, hvordan den civile praktik kan tilrettelægges. Det foreslås, at der:

- Tænkes i en tre-årig udviklings- og udrulningsproces, hvor den civile praktik løbende udrulles på skolerne
- Differentieres mellem 7., 8. og 9. klasse ift. indhold og omfang af den civile praktik
- Lægges op til en fleksibel tilrettelæggelse på den enkelte skole
- Sikres koordinering og understøttelse til skolerne ift. opgaven med civil praktik

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter mulig indførelse af civil praktik, herunder i hvilken form og skala civil praktik kan indføres.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Skoletaskforcen var -i lighed med de igangværende landspolitiske drøftelser- optaget af, hvordan man kan skabe en mere varieret, motiverende og praksisfaglig skole særligt for de ældste elever. Her kan civil praktik være et bud på, hvordan eleverne kan opleve øget trivsel ved at bidrage til fællesskabet og samtidig opdage nye måder at arbejde og lære på. Som ungarbejder i det nærliggende børnehus eller som lektiehjælper for yngre elever udfordres og lærer de unge på nye måder. De møder voksne i en anden sammenhæng, får selv en anden rolle og ansvar og måske bliver de unge inspireret i retning af et kommende fritidsjob eller uddannelsesvalg.

I denne sag foldes forskellige vinkler og muligheder for civil praktik ud.

Skoletaskforce: Aktivt medborgerskab og de nære fællesskaber

I ønsket om at skabe en mere varieret, motiverende og praksisfaglig undervisning - særligt for de ældste elever i folkeskolen, har taskforcen anbefalet, at der indføres civil praktik for alle udskolings elever i 40 timer pr. skoleår. Taskforcen har fokus på aktivt medborgerskab og det at skolen og eleverne via civil praktik bidrager til lokalområdet og de nære fællesskaber omkring skolen.

Den civile praktik kan være mange ting. Taskforcen foreslår eksempelvis, at de unge kan være hjælpetrænere i den lokale fodboldklub, lektiehjælpere for de yngre elever, arrangere frikvarterer for de yngste elever med fokus på fællesskabende

aktiviteter, bidrage med projekter til den grønne omstilling i lokalområdet, ungarbejder i det nærliggende børnehus eller hjælpe et flygtningebarn i integration som en buddyordning.

Folkeskoleloven: Demokratisk dannelse og samfundsdeltagelse

I folkeskolelovens formål §1 stk. 3 står der, at folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolernes virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Med regeringens nye folkeskoleudspil er der ligeledes fokus på, at alle elever skal i obligatorisk praktik, undervisningen skal være mere praksisrettet og at eleverne i højere grad skal have mulighed for at træffe egne valg fx gennem flere valgfag. Derudover foreslås det at indføre et nyt fag - Uddannelse og job - og inddrage civilsamfundet og de frivillige organisationer i skolens arbejde.

Den civile praktik er et bud på, hvordan skolen kan understøtte behovet om at gøre nytte og kunne bidrage til fællesskabet, ligesom den civile praktik er ét af svarene på, hvordan skoleugen/skoleåret kan organiseres anderledes og skoledagen kan blive mere varieret, mere motiverende og mere praktisk. Samtidig er den civile praktik med til at understøtte de unges demokratiske dannelse ved at give dem ansvar og erfaringer med verden omkring dem. Endelig giver den civile praktik eleverne nye kompetencer og erfaringer fra arbejdsmarkedet og frivillige organisationer.

Forskning: Dannelse og børn og unges grundlæggende behov

Fra forskningen ved vi, at alle børn og unge har brug for at bidrage og bringe sig selv i spil i forhold til noget, der er større end en selv. At være med til at skabe værdi for andre og føle sig betydningsfulde har en positiv effekt på børn og unges trivsel og motivation. Det vokser de af.

Skoleforsker Louise Klinge har opsat 6 grundlæggende behov for at børn og unge kan trives. Et af de grundlæggende behov er at kunne bidrage til noget, der er større end en selv.

Det kan blandt andet ske gennem samskabende projekter og praktiske gøremål, hvor børn og unges bidrag har en væsentlig betydning og gør en positiv forskel for verden omkring dem. Louise Klinge mener, at alle elever skal udvikle et etisk ideal, så de bliver i stand til at møde sig selv og omverdenen respektfuldt og med omsorg og venlighed. Det kan ske gennem aktiviteter, hvor eleverne oplever at være betydningsfulde for deres omverden fx ved at være legepatrulje eller sy tæpper til hjemløse.

Lene Tanggaard, der også forsker i folkeskolen, mener, at dannelse også handler om at udvide sin horisont og skabe erfaringer med noget, der er uden for en selv. Eleverne skal tilbydes undervisning og aktiviteter, der giver dem erfaringer og ansvar for at sætte sig i andres sted og passe på andre og den omverden, man er en del af.

Modeller for civil praktik

Forvaltningen har haft indledende drøftelser med skolelederne og ledere af ungemiljøerne på skolerne om muligheder for den civile praktik, ligesom der er indhentet erfaringer fra Sct. Albani Skole i Odense og med "Solstrålerne", der er et fritidsjobtilbud for unge mellem 15-17 år på byens plejehjem.

På baggrund af ovenstående har forvaltningen udarbejdet eksempler og modeller for, hvordan den civile praktik kan tilrettelægges og organiseres på skolerne.

Målet er, at alle udskolings elever skal i civil praktik i 40 timer pr. år.

Det foreslås, at der tænkes i en tre-årig udviklings- og udrulningsproces.

2024-2025: 5 skoler afprøver civil praktik på 7. årgang.

2025-2026: Alle skoler har civil praktik på 7. årgang - og 5 skoler afprøver også civil praktik på 8. og 9. årgang

2026-2027: Alle skoler har civil praktik på alle årgange i udskoling.

Civil praktik er både en dannelses- og læreproces. Derfor foreslås det også, at der tænkes i en taksonomi, hvor der differentieres mellem 7., 8. og 9. klasse.

Samtidig skal taksonomien også være med til at reducere den store koordineringsopgave, det kan være, når mange unge mennesker skal sendes ud af skolen.

I skolernes praktiske tilrettelæggelse af den civile praktik foreslås det, at timerne tages fra den understøttende undervisning. Det kan betyde, at nogle elever får en time mere på skemaet, end de har i dag, da mange skoler har valgt at konvertere den understøttende undervisning til to-lærer timer.

En anden mulighed er, at alle fag, der pt. har mere end minimumstimetallet bidrager til den civile praktik.

Det kan samtidig overvejes, om den civile praktik kan erstatte den obligatoriske praktik i 9. klasse, så eleverne ikke skal begge dele.

Fleksibel tilrettelæggelse på den enkelte skole

I praksis betyder det ikke, at alle elever får civil praktik fra 13.00-14.00 hver mandag i et halvt år. Den civile praktik skal tilrettelægges fleksibelt og lokalt. Så i den ene klasse er det måske alle elever, der fælles tilrettelægger en idrætsdag for børnene i SFO 6 mandage fra 13.00-14.00, og så afholder de idrætsdagen en tirsdag eftermiddag fra 13.00-17.00. Det betyder, at de næste 5 mandage er der ikke civil praktik i deres skema.

Andre skoler vælger måske at lægge den civile praktik ind på 8 hele dage. Det betyder, at eleverne kan forberede og afvikle den civile praktik på de 8 dage. Den øvrige undervisning må så fordeles ud over skoleårets øvrige dage. Denne

model har skolerne tidligere gjort sig erfaringer med fra valgfagssamarbejdet i regionerne.

For at understøtte kontinuiteten og relationsopbygningen med arbejdspladsen anbefales det, at den civile praktik afvikles over et antal hele dage eller over en periode på 3-6 måneder.

Koordinering og understøttelse - en fælles opgave

Den civile praktik kræver koordinering på skolerne. Koordineringen foreslås varetaget af en lærer/pædagog, der har kendskab til eleverne og som kommer til at varetage den undervisning, der er øremærket den civile praktik. Derudover vil det kræve ledelse at få udviklet og gennemført den civile praktik på den lokale skole, ligesom det vil kræve ledelse på de arbejdspladser, der skal tage imod praktikanterne.

Skoleafdelingen kan understøtte ledelse og medarbejdere med:

- Udarbejdelse af idekataloger til aktivitetsliste/arbejdsopgaver på de enkelte arbejdssteder. På skolen kunne det være en liste med opgaver ala:
 - Tilrettelæggelse og gennemførelse af skolernes motionsdag, trivselsdag o.lign.
 - Læsemakker - buddyordninger for de yngste elever
 - Legepatruljer i frikvarterne
 - Skolernes madtilbud/skolemælk
 - Aktiviteter i forårs-SFO, SFO og SFO2
 - Lektiehjælpere
- Partnerskabsaftaler med frivillige foreninger og organisationer
- Aftaler og understøttelse af ledere i dagtilbud og på plejecentrene
- Materialer til skolerne fx forældrebreve, introbreve fra og til praktikstedet

Som en del af arbejdet med ungedidaktikken og dannelsesstrategien vil forvaltningen også understøtte udviklingen af prøvehandlingerne i de to første år via netværksmøder og ressourcer til lokal udvikling.

Elever og forældre er også vigtige ressourcer i udviklingen af den civile praktik på den lokale skole. Det anbefales at tænke i, hvordan elevrådet og forældrene i fx skolebestyrelsen kan inddrages som en ressource ift. at skaffe praktiksteder særligt til 8. og 9. klasses-eleverne. Der kan fx tænkes i lokale praktikbanker.

Rekruttering og nye uddannelsesveje

Ud over ovenstående formål med den civile praktik er der også i tillæg et rekrutteringsmål. I fremtiden må vi forvente rekrutteringsudfordringer på både dagtilbud-, skole- og ældreområdet. Den civile praktik skal også give de unge mennesker en indsigt i og erfaringer med fagene på velfærdsområderne og på længere sigt en interesse for at vælge velfærdsfagene som uddannelsesvej efter folkeskolen. Ligeledes kan den civile praktik forventes at bidrage til løsning af rekrutteringsudfordringerne for foreningslivet og civilsamfundet.

Den videre proces

Med denne sag skal udvalget drøfte, hvorvidt civil praktik kan være med til at skabe en mere varieret, motiverende og praksisfaglig skole. Og udvalget kan samtidig drøfte de beskrevne muligheder og modeller for at indføre civil praktik i de odenseanske folkeskoler. Ønsker udvalget at gå videre med indførelsen af civil praktik, fremlægges en beslutningssag på et udvalgs møde i januar 2024.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder kommunens kassebeholdning.

Punkt 12: D-sag: Status på arbejdet med praksisfaglighed

54.00.00-P20-1-23

Resume

Sagen indeholder en kort status for arbejdet med prøvehandlinger med mere praktisk undervisning og erfaringsbaseret vejledning, der har til formål give børn og unge gode forudsætninger for at begå sig i livet, give dem et bredt kendskab til deres evner og støtte dem i deres uddannelsesvalg.

Beskæftigelses- og Socialudvalget og Børn- og Ungeudvalget godkendte den 28. marts 2023 "Forståelsespapiret om mere praktisk undervisning og erfaringsbaseret vejledning til gavn for børn og unges trivsel, læring og uddannelse". Efter udvalgenes beslutning har forvaltningerne arbejdet videre med de fire prøvehandling:

1. Vejledningsaktiviteter på mellemtrinnet i grundskolen

- Denne prøvehandling har afventet det nationale folkeskoleudspil, som blev offentliggjort den 11. oktober, hvor praktisk undervisning og valgfrihed får mere fylde i fag og vejledning. Herunder at styrke samarbejdet mellem skole og vejledning i at understøtte et kommende fag i "Uddannelse og job". Fremadrettet kan også formidling af Praksisnære læringsmiljøer og digitalt tiltag fx TEC Solution på erhvervsuddannelserne målrettet mellemtrinnet styrkes.

2. Styrke samarbejdet mellem skole, erhvervsliv og faglige organisationer

- Der er etableret et samarbejde mellem Dansk Industri, lokale virksomheder, skoleområdet, Højmeskolen og UUO om at understøtte erhvervspraktik via et klyngesamarbejde med lokale virksomheder. Forvaltningerne har indsamlet gode erfaringer og læring fra dette samarbejde, og der er nedsat en arbejdsgruppe, hvor mulighederne for at skalere et klyngesamarbejde drøftes. For nuværende er yderligere to skoler gået i gang med at styrke virksomhedssamarbejdet om erhvervspraktikken. I Erhvervstanken er der med projektet "Odense på den grønne gren" igangsat aktiviteter målrettet 7. klasse med fokus på at anvende ny teknologi i arbejdet med bæredygtighed og den grønne omstilling i samarbejde med lokale virksomheder og erhvervsuddannelser.

3. Øge samarbejdet med virksomheder i brobygningen

- I juni 2023 har Odense fået tilsagn om at være med i et forsøg med Børne- og Undervisningsministeriet om fleksibel tilrettelæggelse af brobygningen i 10. klasse. Formålet er at afprøve friere rammer for organisering af brobygningen. Forsøget er treårigt og indbefatter afrapportering til ministeriet og videndeling med andre kommuner. I Odense har vi fokus på overgangen til erhvervsuddannelserne og at styrke elevernes udbytte af forløbet. I år afprøves et forløb med deltagelse af de fem erhvervsskoler, fem virksomheder (OUH, SMC-biler, Odense Sport & Event, Universal Robots og Odense Zoo), 10. klasses elever fra Ung Odense og privatskolen Marie Jørgensens Skole. Forløbet er afholdt i uge 41 med positive erfaringer. Der vil blive en opfølgende evaluering med alle parter med henblik på yderligere kvalificering og skalering for næste skoleår.

4. Indsamle og formidle gode erfaringer og viden fra egne skoler og andre kommuner

- I både april og november er der afholdt temadage om mangfoldige læringsmiljøer for henholdsvis børn- og ungemiljø i Odense Kommune. Her har der været fokus på varieret og praktisk undervisning. Alle folkeskoler arbejder med mangfoldige læringsmiljøer, som skal skabe deltagelsesmuligheder for alle elever. I forlængelse heraf er der blevet udarbejdet en ungedidaktik, der i de kommende år skal styrke en mere varieret og motiverende skoledag for de ældste elever. Der er lagt vægt på 6 didaktiske elementer, bl.a. på en mere varieret og praksisnær undervisning, og at de unge får udsyn og viden om deres omverden ved at interagere med den, både i skolernes fag og i vejledningsaktiviteter.
- Der har været afholdt temadag for vejledere om at udfordre traditionelle forestillinger om køn i uddannelser og job.
- Der er indsamlet inspiration til aktiviteter, der styrker praktisk undervisning og erfaringsbaseret vejledning fra andre kommuner og skoler, som formidles i et inspirationskatalog. Forvaltningerne har en opmærksomhed på hvordan, og om det kan bruges ind i de forskellige prøvehandling.

Forvaltningerne er opmærksomme på sammenhæng til øvrige tiltag, som har snitflader til emnet:

- Budgetforlig 2024 - Indsatser til unge mellem 15 og 24 år, der hverken er i uddannelse eller job og attraktive folkeskoler i Odense.
- anbefalinger fra Taskforce på skoleområdet. Herunder Odense Kommunes ungedidaktik (bilag 1).

Regeringen har også sat fokus på praksisfaglighed i sit folkeskoleudspil "Forberedt på fremtiden II, Frihed og fordybelse - et kvalitetsprogram for folkeskolen", som blev offentliggjort den 11. oktober. I folkeskoleudspillet er et af temaerne; Mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever. Formålet er at give de ældste elever større kendskab til, hvordan det er at være en del af en arbejdsplads, og mere viden om, hvilke veje de kan gå efter folkeskolen. I forliget er særligt nedenstående initiativer relateret til udvalgenes arbejde med mere praktisk undervisning og erfaringsbaseret vejledning:

- Nye lærerplaner i alle fag med et mere praktisk fokus
- Udvidelse af valgfrihed i udskolingen med flere timer valgfag
- Nyt fag Uddannelse og job på 7.- 9. årgang
- Teknologiforståelse som dimension i udvalgte fag og som valgfag
- Obligatorisk erhvervspraktik i enten 7., 8. eller 9. klasse
- Mulighed for juniormesterlære med 2-3 dages skole og 2-3 dages erhvervsarbejde/erhvervsskole

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

Bilag 1 Ungedidaktik

Punkt 13: D-sag: Evaluering af profilprojekter på frivillighedsområdet

81.50.05-P20-1-20

Resume

Denne sag orienterer om effekten af profilprojekterne samt de læringspointer, som forvaltningerne har erfaret med profilprojektformen i Odense Kommune. Desuden orienterer sagen om erfaringerne med Børn- og Ungeforvaltningens profilprojekt 2022 "Seniorer i dagtilbud".

Med afsæt i ønsket om at give foreninger og frivillige de bedst mulige rammer, blev byrådet med Budgetforlig 2020 enige om at iværksætte en indsats under overskriften "Mere frivillighed". Der er med Budget 2020 afsat 9,0 mio. kr. fordelt med 3,0 mio. kr. i hvert af årene 2020-2022 til indsatsen. Imidlertid er beløbet blevet reduceret med henholdsvis 1,5 mio. kr. i 2021 og 0,7 mio. kr. i 2022 som følge af Budget 2022. Der er således afsat samlet 6,8 mio. kr.

Som en del af denne indsats er der i perioden 2020-2022 iværksat en række profilprojekter, der har haft til formål at styrke frivillighedsområdet samt understøtte nye samspil mellem frivillige foreninger og den nære velfærd i Odense Kommune.

Baggrund

I Odense skal det være nemt at være frivillig, så flere kan være en del af meningsfulde fællesskaber. Det er kommunens ønske at give foreninger og det frivillige engagement de bedst mulige betingelser for at udvikle deres aktiviteter.

Odense skal være en by, hvor foreninger og ildsjæle har vide rammer for frivillige aktiviteter til gavn for byens borgere og hele byen som helhed.

Med budget 2020 blev organiseringen af frivillighedsområdet ændret – så de decentrale frivilligindsatser blev placeret i de enkelte forvaltninger. Ligeledes blev koordineringen af kommunens indsatser indenfor frivillighed og civilsamfund placeret under Økonomiudvalget.

Profilprojekterne var i den forbindelse ét af de første tiltag med den nye organisering og samtidig et forsøg på at åbne frivillighedsområdet med henblik på at afsøge nye måder at bruge frivillighed på, samt at styrke frivillighedsområdet med henblik på at få flere odenseanere til at være frivillige. Udgangspunktet for indsatserne har været, at frivillighed aldrig skal være en erstatning for den dygtige fagmedarbejder, men skal gøre en positiv forskel for vores ældre, børn, unge og udsatte.

Målsætning fra "Mere frivillighed"

Målsætningerne med indsatsen "Mere frivillighed" hviler på, at vi med de næste 10 års forventede udvikling på velfærdsområdet har brug for en undersøgende tilgang til frivillighed, samtidig med at flere odenseanere skal være frivillige. Målsætningen er derfor todelt med henblik på at:

- Undersøge og afprøve nye samarbejds måder på tværs af kommune og civilsamfund med henblik på, hvordan vi i fremtiden løfter den nære velfærd.

- Øge antallet af frivillige odenseanere.

I profilprojekterne er foreningernes frivillige arbejde og kommunens velfærdsinstitutioner blevet koblet sådan, at profilprojekterne fremmer mere frivillighed i Odense samt undersøger nye former for samskabelse på tværs af kommune og civilsamfund. I alt er der igangsat 14 profilprojekter på tværs af forvaltningerne, hvoraf alle projekter nu er evalueret endeligt.

Samlet evaluering og effekt af profilprojekterne

Evalueringen af de 14 profilprojekter viser, at der med profilprojekterne er afprøvet nye former for frivillighed indenfor velfærdsområderne dels med henblik på forskellige forløb, og dels via andre typer af samarbejdsformer. Alle involverede forvaltninger har gjort sig konkrete erfaringer, som er værdifuld læring i forhold til eventuelt kommende samskabelsesprocesser. Særligt relationen mellem indsatsens interessenter i form af borgere, medarbejdere/ ledelse samt frivillige har været i fokus for evalueringen, da det er i dette spændingsfelt, vi har brug for at sikre os ny viden om samskabelse, som kan bringes ind i kommende indsatser. Læringen uddybes i det følgende afsnit om læringspunkter. Alt i alt er der med profilprojekterne åbnet op for en mere undersøgende tilgang til frivillighed hos foreninger såvel som kommune.

Flere frivillige

Med 519 frivillige samlet på tværs af de 14 profilprojekter, er det forvaltningens vurdering, at profilprojekterne har banet vejen for, at endnu flere odenseanere har fået mulighed for at prøve kræfter med frivilligt arbejde i forpligtende fællesskaber. Ligeledes har der i profilprojekterne været en stor bredde i typer af frivillige og frivilligt arbejde.

Lige fra frivillige i Ældre Sagen, som bruger en dag om ugen på at lave aktiviteter sammen med børn i Odenses dagtilbud, til lokale misbrugere, som er blevet uddannet til at indgå i et frivilligkorps, som skal håndtere overdoser hos andre misbrugere.

Styrket samarbejde og understøttelse af kommunens indsatser

Udover den fastlagte målsætning fra Budgetforlig 2020 er samarbejdet mellem foreninger og kommune blevet styrket. En vigtig læring fra profilprojekterne er ligeledes vigtigheden af klart ejerskab, tæt samarbejde og løbende koordinering.

Ligeledes har arbejdet med profilprojekterne vist, at frivillige indsatser særligt kan skabe en forskel i de overgange og mellemrum, hvor kommunale indsatser hos borgeren ikke opleves som dækkende. Det frivillige arbejde understøtter og styrker her den kommunale indsats på velfærdsområdet.

Evalueringen peger desuden på en række læringspunkter, som omhandler projektets varighed, dimensioner i frivilligt arbejde, de involverede interessenters rolle mm., som er værdifulde i forhold til eventuelle fremtidige projekter.

Læringspointer

- Tidlig involvering er essentiel

Erfaringerne fra profilprojekterne peger på, at involveringen af foreninger skal ske tidligt i samarbejdsforløbet, så foreningen oplever et tydeligt projektansvar, og der opstår ejerskab i foreningen fra projektets begyndelse.

Der bør allerede inden projekterne vælges være dialog med foreningerne om deres idéer til samskabelse, - så projektet bliver et samarbejde frem for et projekt styret af Odense Kommune. Planlægningsfasen er tidskrævende, men jo bedre tid der er til forberedelse, forventningsafstemning og relationsdannelse, desto stærkere står projektet på sigt. Det kommer for

eksempel tydeligt til udtryk i profilprojektet ”Seniorer i dagtilbud”, hvor blandt andet et stærkt fokus på forventningsafstemning har sikret så stor opbakning fra de frivillige i Ældre Sagen, at projektet lever videre uden tilførsel af ressourcer ved projektets afslutning.

- Øget kendskab styrker samarbejdet

Et øget kendskab til hinandens rolle og kompetencer samt kendskab til kontaktflader øgede og styrkede samarbejdet på tværs af foreninger og forvaltningerne i arbejdet med profilprojekterne. Samarbejdet omkring profilprojekterne har understreget vigtigheden af relationsdannelse på tværs af foreninger og forvaltninger for det fremadrettede arbejde på frivillighedsområdet. Det iagttages for eksempel i forbindelse med Odense Kommunes modtagelse af fordrevne ukrainere, hvor erfaringerne fra samarbejdet omkring profilprojektet ”Flere frivillige skal bidrage til at reducere ulighed i sundhedsvæsenet” var med til at løfte den samlede indsats.

- Frivillige indsatser kan skabe særlig værdi som en forlængelse af kommunale indsatser

I arbejdet med profilprojekterne var erfaringen, at de frivillige indsatser var særligt værdiskabende som en forlængelse af eksisterende kommunale indsatser: Således blev det frivillige tilbud et supplement til den kommunale fagpersoners indsats frem for at overtage opgaver. Det iagttages bl.a. i ”Indsatser for sårbare gravide/vordende forældre og småbørnsfamilier”, hvor indsatserne f.eks. skabte rammer for fællesskab for familier med behov herfor. Herved blev det en udvidelse af tilbudsviften ift. hvad Odense Kommune kan tilbyde sårbare familier.

- Frivilligt arbejde er ikke gratis

Erfaringen fra profilprojekterne er, at frivilligt arbejde typisk også har omkostninger forbundet med sig i form af tid og økonomi. At få et samarbejde op at stå på tværs af foreninger og forvaltninger med involvering af frivillige er tidskrævende. I arbejdet med profilprojekterne er der givet udtryk for, at de afgrænsede tidsforløb er begrænsende i arbejdet med frivillighed. For korte forløb hindrer, at projekterne opnår deres fulde potentiale. Rammerne må derfor ikke være for snævre, hvis der skal være tid til at folde projekterne ud. Det anbefales derfor fremadrettet, at der i stedet fokuseres på mere langsigtede projekter, der giver tid og mulighed for involvering på tværs, dog med løbende evaluering.

- Flere dimensioner i frivilligt arbejde – det er ikke kun mængden, der gør det

I målsætningen for Mere Frivillighed peges der på at ’øge antallet af frivillige odenseanere’. I alt har 519 borgere engageret sig som frivillige i de 14 profilprojekter. Fra forløbene er læringen, at frivillige og det frivilliges arbejde varierer meget – der er flere dimensioner i spørgsmålet omkring frivillige og der skal derfor iagttages på flere parametre, end kun antallet af frivillige, da der er stor forskel på frivilligt arbejde og den enkelte frivillige ift. mængden af tid den enkelte ligger i arbejdet samt de kompetencer, der lægges i arbejdet.

Et eksempel herpå, er profilprojektet ”Samskabelse mellem erhvervsliv og frivillige indsatser i Odense Kommune”. Her har frivillige med specialistviden på det økonomiske område gjort en særlig forskel for de frivillige foreninger, hvor de har engageret sig. I profilprojekterne ”Mere og bedre frivillighed på plejecentre” samt ”BRONX – udvikling af uformelle fællesskaber for alle” peger på, at frivilligindsatsen også kræver overvejelser om fastholdelse af eksisterende frivillige fremfor udelukkende fokus på rekruttering.

- Klare rammer for foreninger og medarbejdere skaber værdi for borgeren

Det kommer tydeligt til udtryk i profilprojekterne, at der på det ledelsesmæssige plan er en vigtig opgave i at sætte klare rammer for samarbejdet samt sikre, at der er plads til samarbejdet med den frivillige i medarbejdernes hverdag. Udgangspunktet for profilprojekterne har været, at frivilligheden ikke skal være en erstatning for Odense Kommunes fagmedarbejdere. Profilprojekterne har vist, at der er gode muligheder for, at frivilligheden kan gøre en særlig forskel for

borgere på områder, som ligger uden for kommunens velfærdsopgaver. De involverede fagmedarbejdere i profilprojekterne har derfor ikke udtrykt bekymring for deres egen opgaver eller rolle i relation til de frivillige.

På medarbejderplan er en anden væsentlig erfaring, at mange medarbejdere er tøvende overfor at henvise borgere til frivillige tilbud, da de har begrænset kendskab til, hvad kvaliteten er i de frivillige foreningens tilbud samt er usikre på, hvad det er foreningerne kan tilbyde. Igen er der her en vigtig ledelsesopgave i sikre, at medarbejdere i Odense Kommune er klædt på til at vejlede om civilsamfundets muligheder. Forvaltningerne peger på, at Odense Kommunes nye portal: odense.socialkompas.dk er et vigtigt redskab til at sikre kendskab til civilsamfundet blandt Odense Kommunes fagmedarbejdere.

På foreningsniveau viser evalueringen, at profilprojekterne har styrket de foreninger, som har deltaget i samarbejdet, med midler til uddannelse og opkvalificering og styrkede relationer. Samarbejdet med forvaltningernes projektledere har desuden hjulpet foreningerne vej ind i samarbejdet med kommunen, som fra foreningernes side ofte opleves som kompleks. Sammenfattende er erfaringen fra profilprojekterne, at desto stærkere samarbejdet mellem frivillige, medarbejder og ledelse er, desto mere værdi skaber projekterne for de borgere, som indsatserne er tiltænkt.

Fremadrettet arbejde

For at sikre, at erfaringerne fra profilprojekterne tages med i det videre arbejde med frivillighed i Odense Kommune, vil §17, stk. 4-udvalget for frivillighed og civilsamfund blive præsenteret for evalueringen. Således at de har mulighed for at inddrage erfaringerne i deres arbejde med at komme med anbefalinger til, hvordan frivillighed og civilsamfund i Odense kan styrkes.

Herudover vil Borgmesterforvaltningen sikre, at erfaringerne fra profilprojekterne inddrages i fremadrettede indsatser på frivillighedsområdet.

Oversigt over gennemførte profilprojekter

Her følger en oversigt over de 14 profilprojekter, som er blevet realiseret i projektperioden.

Profilprojekter 2020	Profilprojekter 2021	Profilprojekter 2022
Børn- og Ungeforvaltningen	Beskæftigelses- og socialforvaltningen	Beskæftigelses- og socialforvaltningen
Frivillige understøtter børn og unges faglige og sociale trivsel som følge af Corona-situationen	Flere frivillige skal bidrage til at reducere ulighed i sundhedsvæsnet	Et større frivilligkorps til håndtering af overdoser
Ældre- og Handicapforvaltningen	Beskæftigelses- og socialforvaltningen	By- og Kulturforvaltningen BRONX – udvikling af uformelle fællesskaber for alle
Mere og bedre frivillighed på plejecentre del 1	Flere frivillige skal bidrage til arbejdet med at reducere	

negativ social kontrol del 2

Beskæftigelses- og socialforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen

Børn- og Ungeforvaltningen

Flere frivillige skal bidrage til arbejdet med at reducere negativ social kontrol del 1

Indsatser for sårbare gravide/vordende forældre og småbørnsfamilier

Seniorer i dagtilbud

Ældre- og Handicapforvaltningen

Borgmesterforvaltningen

Mere og bedre frivillighed på plejecentre del 2

Samskabelse mellem erhvervsliv og frivillige indsatser i Odense Kommune del 2

Ældre- og Handicapforvaltningen

Ældre- og Handicapforvaltningen

Flere muligheder for deltagelse i fællesskaber for mennesker med handicap

Et fælles skridt

Borgmesterforvaltningen

Samskabelse mellem erhvervsliv og frivillige indsatser i Odense Kommune del 1

Seniorer i dagtilbud

Børn- og Ungeforvaltningen har gennemført en evaluering af profilprojekt 2022 "Seniorer i dagtilbud", som blev gennemført i samarbejde med Ældre Sagen Odense. Evalueringen er vedlagt som bilag.

Følgende skema giver et overblik over projektet og erfaringerne hermed:

Projekt

Seniorer i dagtilbud

Kort beskrivelse

Gennem Ældre Sagen Odense, bliver frivillige seniorer fast tilknyttet et kommunalt børnehus i Odense Kommune.

De frivillige besøger børnehuset ca. én dag om ugen og deltager i børnehusets aktiviteter sammen med børn i alderen 3-6 år.

De frivillige er en ekstra ressource og derfor altid sammen med det faste personale. De indgår ikke i normeringen og vil aldrig stå alene med et barn eller en børnegruppe.

Formål

At understøtte de gode rammer for børnenes læring og udvikling og give medarbejderne overskud og seniorerne mere livsenergi.

At finde de bedste rammer for et varigt og bæredygtigt samarbejde mellem Odense Kommunes dagtilbud og en frivillig social forening.

Økonomi

Ældre Sagen Odense modtog 200.000 kr. til profilprojektet.

Frem til 1. april 2023 er der anvendt ca. 7.600 kr. Den endelige afregning af projektet vil finde sted ultimo 2023.

Samarbejdspartnere

Ældre Sagen Odense og Odense Kommunes Dagtilbudsafdeling i Børn- og Ungeforvaltningen.

Lokale effekter, som har været særlige for projektet samt antal frivillige projektet har skabt

Konklusionen på evalueringen af Profilprojekt 2022 "Seniorer i dagtilbud" er, at aktiviteten er med til at højne kvaliteten af læringsmiljøerne i børnehusene. Aktiviteten gavner børn og frivillige uden at forhindre de fagprofessionelle i at udføre et arbejde af høj kvalitet.

Gennem projektet er der desuden opnået en række erfaringer som følge af det tætte samarbejde mellem Ældre Sagen Odense og Odense Kommunes Dagtilbudsafdeling.

I alt er 15 frivillige rekrutteret på baggrund af profilprojektet. Herunder 2 frivilligkoordinatorer og 13 frivillige seniorer tilknyttet 11 børnehuse.

Hvilken viden har projektet resulteret i

- Det er vigtigt at have en tæt dialog og afsætte god tid til at formulere aftaler og forventninger forud for et samarbejde mellem en forening og kommunen. Det er vigtigt at sikre ejerskab hos foreningens bestyrelse og drøfte projektets fremtid og bæredygtighed fra starten.
- Skal projektet være bæredygtigt, bør der være et større fokus på fastholdelse og frivilligpleje end på rekruttering og det faktiske antal af frivillige. De frivillige værdsætter tilbuddet om netværksmøder med andre frivillige i Ældre Sagen Odense. Møderne er både af faglig og social karakter.
- Første skridt i etableringen af et samarbejde er at finde den frivillige. Derefter findes børnehuset ud

fra den frivilliges ønsker og interesser. Typisk ønsker den frivillige at være tilknyttet et børnehus i sit eget nærmiljø.

- Det fungerer godt, at der blot er en enkelt frivillig tilknyttet et børnehus. Men efter aftale kan det også fungere med to.
- Det er vigtigt at finde en god balance, hvor projektets overordnede rammer er defineret, men hvor ledere og medarbejdere i børnehusene har tilpas meget handlefrihed til selv (sammen med den frivillige) at definere indholdet og kadencen for besøgene.
- De frivillige deltager primært i aktiviteter med børnehavebørn (3-6 år) frem for de yngre vuggestuebørn (0-2 år). Vuggestuebørn har i højere grad brug for at være omgivet af de samme voksne hver dag.
- Der er en opmærksomhed på, at projektet er målrettet børn i almene dagtilbud og ikke børn i udsatte positioner. Det betyder, at der ikke er oplagte puljer at søge til denne aktivitet (fx §18 midler).
- Kommunikation og tæt dialog er en forudsætning for et godt samarbejde.

Potentiale for udbredelse

Indsatsen forventes at tiltrække flere frivillige til flere børnehuse.

Videreførelse af projekter

Indsatsen fortsætter som en fast aktivitet ved Ældre Sagen Odense i samarbejde med Odense Kommunes Dagtilbudsafdeling. Der er indgået en samarbejdsaftale. Aktiviteten ændrer fremover navn til ”Børnehavevenner”.

Efter aftale med Borgmesterforvaltningen afregnes profilprojektet ved udgangen af 2023.

Fra og med 2024 vil Ældre Sagen Odense selv afholde eventuelle udgifter.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

Slutevaluering Profilprojekt 2022

Punkt 14: D-sag: Opfølgning på indsatser i LGBTQ+ handleplanen

00.01.00-P15-1-23

Resume

I Odense skal alle have lige muligheder for at leve det liv, de ønsker. Derfor besluttede byrådet i forbindelse med budget 2022, at der skulle udarbejdes en LGBTQ+ politik, som skal sikre bedre vilkår for alle med en LGBTQ+ identitet i Odense.

I løbet af 2022 og første del af 2023 blev der udarbejdet et konkret forslag til politik og handleplan på tværs af forvaltninger og med inddragelse af relevante foreninger.

Udkast til politik og handleplan blev sendt i offentlig høring i maj 2023 og godkendt af et enstemmigt byråd den 16. august. Handleplanen kan findes i bilag.

Sideløbende blev der den 17. maj 2023 afholdt et LGBTQ+ topmøde på Odense Rådhus. Her fik byens borgere mulighed for at drøfte og komme med konkrete input til og perspektiver på politikken.

Sundhedsforvaltningen er ansvarlig for den fælles opfølgning og afrapportering

Handleplanen består af 20 handlinger fordelt under seks temaer. For hver indsats er det angivet hvilken forvaltning (eller hvilke forvaltninger), som er ansvarlige for handlingen.

I august drøftede Direktørgruppen implementeringen af politik og handleplan. Direktørgruppen besluttede, at forvaltningerne har ansvar for implementeringen af deres respektive indsatser. Herudover er Sundhedsforvaltningen – via Chefforum for sundhedsområdet – ansvarlig for den fælles opfølgning og afrapportering.

Sundhedsforvaltningen er også ansvarlig for at koordinere de tværgående indsatser i handleplanen, samt afviklingen af LGBTQ+ topmødet i 2024.

Børn- og Ungeforvaltningen har en rolle i fire indsatser

Børn- og Ungeforvaltningen har en særskilt rolle i fire af handleplanens indsatser.

Den første indsats er en fælles indsats på tværs af Ældre- og Handicapforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen og Sundhedsforvaltningen. Sundhedsforvaltningen står for at koordinere indsatsen.

De andre tre indsatser koncentrerer sig om børn- og ungeområdet, og her har Børn- og Ungeforvaltningen ansvaret for implementeringen.

De fire indsatser gennemgås herunder.

Frontpersonale opkvalificeres på LGBTQ+ området (fælles indsats på tværs af forvaltninger)

Beskrivelse af indsatsen fra handleplanen:

”I samarbejde med foreningerne Lambda, Odense Pride og Foreningen for støtte til transkønnede børn (FSTB) får udvalgte medarbejdere/ambassadører fra personalegrupper med megen borgerkontakt, mulighed for at tilegne viden og oplysning om LGBTQ+ området via oplæg og foredrag. Dette skal sikre inspiration og baggrund for at kunne arbejde med at øge bevidstheden og forståelsen for LGBTQ+ personer og deres behov.”

Indsatsen er en fælles indsats på tværs af forvaltninger og koordineres af sundhedsforvaltningen. I Børn- og Ungeforvaltningen har vi taget hul på at afdække, hvilke personalegrupper der kan profitere af ekstra viden og oplysning om LGBTQ+ området.

Chefforum for sundhedsområdet vil i januar drøfte hvordan og hvor ofte videnspersoner på tværs af forvaltningerne i Odense Kommune skal have ajourført deres viden om de udfordringer som LGBTQ+-personer kan have.

Undervisningsmaterialet ”Space to be you” kan bidrage til en positiv dialog om mangfoldighed, normkritik og intersektionalitet.

Beskrivelse af indsatsen fra handleplanen:

”Space to be you er et nyt mangfoldighedsprojekt til skolesystemet, som LGBT+ Danmark er ved at udvikle med en Odense-skole som deltager i projektet. Formålet med projektet er at udvikle praksisnær og let anvendeligt undervisningsmateriale til udkolingen. Projektet skal udvikle normkritisk og intersektionelt undervisningsmateriale til udkolingen. Derudover bliver der udarbejdet et online kursus til lærere, pædagoger og skoleledere, der ruster fagprofessionelle i at undervise i materialer med fokus på mangfoldighed og at facilitere en positiv dialog med eleverne om disse emner.”

Næsby Skole er deltager i projektet ”Space to be you”, som endnu ikke er afsluttet. I projektet vil man udvikle undervisningsmateriale, der understøtter det trivselsarbejde, som skolerne allerede gør. Materialet skal hjælpe til at gøre det lettere at inkludere minoritetsidentiteter i undervisningen og skolemiljøet. Projektet har både fokus på minoritetsidentiteter inden for LGBTQ+området og inden for etnicitet, fysisk handicap og nerurodiversitet.

Efter projektets afslutning vil ledelsen for Næsby Skole gå i dialog med forvaltningens centrale skoleafdeling for at dele erfaringer fra projektet. Herefter vil det blive vurderet, hvordan materialet bedst muligt kan komme til gavn på de skoler, som ønsker at anvende det.

LGBTQ+ indgår som en integreret del af snakken om mangfoldighed i arbejdet med dannelse

Beskrivelse af indsatsen fra handleplanen:

”Dannelse, ligestilling og demokrati skal være gennemgående og medtænkes i den daglige pædagogiske praksis, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn(sidentitet), alder, kultur og seksualitet. Med det udgangspunkt forankres viden og værdier, som styrker barnets forudsætninger for at orientere sig i sin hverdag som et hensynsfuldt, kritisk og demokratisk menneske. Også på LGBTQ+ området. Det kommende fornyede fokus på dannelse vil forventeligt medføre nye indsatser i dagtilbuddene.”

Udvalget har gennemført en politisk proces for at supplere den gældende dannelsesstrategi, så den kan imødegå nye, aktuelle dagsordener. Udvalget har gennemført tre indledende drøftelser og to temadrøftelser. Den ene temadrøftelse omhandlede børn og unges orientering mod fællesskabet, som fokuserede på inkluderende og mangfoldige fællesskaber med bærende elementer som blandt andet:

- Børn og unge skal have en omgangstone baseret på gensidig respekt.
- Børn og unge skal have en forståelse for, at sociale normer ikke er universelle sandheder.
- Børn og unge skal opleve, at de har en værdig plads i fællesskabet uanset forskelligheder.
- Børn og unge skal møde hinanden med en forventning om gensidig respekt for fællesskabets mangfoldighed.

21. november afholdtes arrangementet Dannelsesdebatten, som et afsluttende element, i den politiske proces omkring børn og unges dannelse. Her debatterede ca. 120 deltagere dannelse på børne- og ungeområdet, og kom blandt andet med input til hvordan der kan arbejdes med at styrke mangfoldige fællesskaber i Odense.

Projektet "Mangfoldige læringsmiljøer" har fokus på at skabe lige deltagelsesmuligheder for alle

Beskrivelse af indsatsen fra handleplanen:

"Alle skoler arbejder med projektet "Mangfoldige Læringsmiljøer", hvis formål er at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge i kommunens folkeskoler. Flere børn og unge skal profitere af at være en del af det almene klassefællesskab på den lokale folkeskole. Dette er også gældende for børn og unge, der identificerer sig indenfor LGBTQ+ spektret."

"Mangfoldige Læringsmiljøer" kører stadig på alle kommunens skoler. Projektet arbejder blandt på øge deltagelsesmuligheder for alle gennem at:

- kvalificere skolernes ledelse af professionelle læringsfællesskaber
- kvalificere teamsamarbejdet på skolerne
- kvalificere teamets samarbejde om udvikling af undervisning, så alle elever oplever deltagelsesmuligheder
- uddanne ressourcepersoner – forandringsagenter – lokalt på skolerne
- sætte fokus på god og varieret undervisningspraksis

Projektet forventes at blive afsluttet i 2024, hvorefter det skal implementeres som en integreret del af skolernes måde at arbejde på.

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.

Bilag

LGBTQplus handleplan 16. august 2023

Punkt 15: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-P35-4-22

Resume

- Orientering om bevilling
- Orientering om status og videre proces i forbindelse med psykiatrihandleplanen

Beslutning

Orientering givet.

Udvalgsmedlem Rikke Beider deltog ikke i mødet.